Palestina juni 2011

Palestinakomiteens Faglige Utvalg på politisk tur på Vestbredden

13. til 19. juni 2011 dro Faglig Utvalg, sammen med Peter M. Johansen, journalist i Klassekampen, til Vestbredden. Vi ville forstå mer av den politiske situasjonen i Palestina akkurat nå, med enhetsavtalen mellom Hamas og Fatah og stemninga foran behandlinga av en palestinsk stat i FN. Vi hadde møter med mange palestinere, fra øverste ledelse i PLO og Fatah til aktivister på grunnplanet.

Resultatet av turen ble blant annet mange gode artikler i Klassekampen. Sjøl om mye av stoffet er ferskvare, inneholder de samtidig mye bra analytisk stoff og viktige betraktninger med henblikk på den nære framtida i Palestina. Uansett hvordan det går i FN, presenterer artiklene politiske problemer som kommer til å prege Palestina i lang tid framover. Vi samler artiklene nå i et lite hefte, med Peters tillatelse. Artiklene står i samme rekkefølge som de ble trykt i avisa.

Delegasjonen fra Faglig Utvalg og Peter M. i arbeid med blokka, sammen med tolk og guide Abu Hasan i samtale med to av de fire Hamas-parlametarikerne som sitter i asyl i Røde Kors-bygningen i Sheikh Jarrah, Øst-Jerusalem.

16. juni:
Intense regjeringsforhandlinger mellem Fatah og Hamas nærmer seg siste frist.

Klare for sluttspurten

Den nye palestinske regjeringen må være akseptabel for PLO, fastslår Othman Abu Gharbieh.
Meldingene fra Kairo er knappe, nærmest i telegramstil. Mange tar det som et dårlig omen; andre fester lit til at samtalene fortsetter og det eneste konkrete som kom ut av forhandlingene i Kairo tirsdag mellom Azzam al-Ahmad fra Fatah og Mousa Abu Marzouk, nestleder i politbyrået i Hamas, som har hånd om forhandlingene: Det vil komme en overgangsregjering av partiløse teknokrater på plass tirsdag, med regjeringssjef og ministre. Palestinernes president Mahmoud Abbas på vegne av Fatah og Khaled Meshaal, leder av politbyrået i Hamas, har meldt sin ankomst i den egyptiske hovedstaden neste uke.

Andre navn er foreløpig ikke å oppdrive. Fatah har nominert den partiløse statsministeren Salam Fayyad som tok over da Abbas avsatte samlingsregjeringen til Hamas-lederen Ismail Haniyeh i juni 2007. Det er trolig hovedgrunnen til at Hamas sier nei til Fayyad som har stor støtte i Vesten, men som møter misnøye dypt inn i Fatahs rekker. Hamas har i stedet nominert den uavhengige parlamentarikeren Jamal al-Khodari og Kamaleen Shaath, president for det islamske universitetet i Gaza, og fra sitt palass på fjellet over Nablus, troner Palestinas rikeste mann, Monib al-Masri som kompromisskandidat. Han leder nå en gruppe uavhengige palestinere som er med på å snekre sammen overgangsregjeringen og andre deler av Kairo-avtalen fra april mellom Fatah og Hamas og andre palestinske fraksjoner.

Hamas og Fatah er enige om grunnlaget for den nye regjeringssjefen, ifølge Jibril al-Rajoub, medlem av sentralkomiteen i Fatah: - Vi ønsker en regjering som bidrar til å heve beleiringen av Vestbredden og Gaza og fremmer PLO som representant for det palestinske folket i partnerskap med alle politiske krefter.

Dersom det er opp til borgermesteren i Nablus ingeniør Adly Yalsh, som er medlem av Hamas, er ikke spørsmålet om hvem som skal lede regjeringen særlig avgjørende.
- Fayyad er en bra mann, mer administrator enn politiker, en god guvernør. Jeg støtter ham. Vi trenger en ny begynnelse, sier han til Klassekampen på sitt meget travle kontor.

Det viktigste for overgangsregjeringen er uansett økonomien. Begge parter uttrykker at det er nødvendig med en ny regjering før en går til FNs hovedforsamling for å få anerkjent Palestinas anno 1967 som stat i slutten av september.

Den biten får president Abbas ta seg av, mener Yalsh, kjent som effektiv pragmatiker som helst ikke uttaler seg om betente politiske spørsmål.

Møte med PLO's sentralkomite. Othman Abu Gharbieh i midten.

Det gjør derimot Othman Abu Gharbieh i PLOs sentralkomité og leder for internasjonale forbindelser i Palestine National Council (PNC), PLOs parlamentariske organ.

Det er her avgjørelsene om FN-forslaget formelt tas ved kontoret i Ramallah og PNC-kontoret i Amman i Jordan. Abu Gharbeih er sentral i Fatah.

At Fayyad er innarbeidet både i regjeringsarbeidet og overfor Vesten er de tyngste kortene i kabalen, mener Fatah. Selvstyremyndighetenes og Fayyads avhengighet av penger fra Vesten utgjør en fare for uavhengigheten i den videre prosessen, mener Hamas.
Israel krever at Abbas avviser Hamas, mens USA vil avvente sammensettingen av overgangsregjeringen, heter det diplomatisk fra Washington.

- USA setter sine betingelser, og EU avventer med sine posisjoner sa Abu Marzouk i Kairo etter forhandlingene som førte til enighet om løslatelse av fanger i Gaza og på Vestbredden, ifølge Reuters.
- Abbas har sagt at hans første prioritet er forhandlinger men på tre vilkår: Forhandlingene må ta utgangspunkt i grensene fra 1967, med bytte av land, koloniseringen på Vestbredden og i Jerusalem må stanses og det må settes en tidsramme for forhandlingene, sier Abu Gharbieh til Klassekampen på PNC-kontoret i Ramallah.
- Våre erfaringen med Israel er at veien er stengt. Det eneste muligheten vi dermed har, er dermed å gå til FN. President Barack Obama vil ikke at det skal opp for FN. Han prøver å stenge veien for oss. Vi tror USA vil legge ned veto, slik de gjorde i februar om bosettingene, der Sikkerhetsrådet stemte 14 mot 1. Nå truer USA med å stanse bevilgningene til FN. Abbas har møtt mange europeiske ledere. Flere aksepterer vår posisjon, andre synes det ikke er noen god idé, sier Abu Gharbieh uten å nevne Norge.

- Vi sier: Dersom det finnes noen annen vei, vær snill, vis oss den. Hittil har ingen fortalt oss det. Vi har prøvd i tjue år med forhandlinger og har ikke kommet noen vei.
Vurderingen av Kairo-avtalen spriker. Den kom overraskende på de fleste, visstnok også ledelsen i Hamas i Gaza. Hvorfor det ble slik, er også gjenstand for ulike vurderinger.
- Kairo-avtalen er slik vi, PLO, ville. Netanyahu sier at vi må velge mellom forhandlinger med Israel eller Hamas. Kongressen i USA sier det samme. Men Hamas godtar utgangspunktet i grensene fra 1967, ifølge Khaled Meshaal. Den uavhengige, partiløse teknokratregjeringen må akseptere beslutningene som Abbas tar.

- Vi vil forsikre oss om at det internasjonale samfunnet godtar den nye regjeringen. Det er en vil demokratisk løsning som skal føre til nye valg. Verden krever demokrati av oss, og vi vil også ha demokrati. Med Fayyad til å lede regjeringen, vil den bli akseptert internasjonalt.
- Vi vil ha slutt på situasjonen i Gaza, og vi nedsette en komité so skal vurdere pluss og minus ved å gå til FN ut fra folkeretten. Uansett vil vi gå til FN. Det er ikke til hinder for fredsforhandlinger. Vi kan gjøre begge deler. Hva er problemet? FN er for alle, og vi er rede til forhandlinger i morgen dersom Netanyahu aksepterer de tre vilkårene, sier Abu Gharbieh til Klassekampen.

21. juni:

Samtalene floker seg til

AVTALEN: «Den arabiske våren» tvang fram avtalen mellom Fatah og Hamas - og kan ha sådd en ny palestinsk intifada. Møtet som skulle ha funnet sted i Kairo tirsdag mellom president Mahmoud Abbas og Khaled Meshaal, leder for politbyrået i Hamas, for å snekre sammen overgangsregjeringen, ble utsatt på ubestemt tid. Av hensyn til den heftige møte- og reiseplanen til Abbas, heter det fra offisielt hold i Ramallah; på grunn av striden om statsminister Salam Fayyad, ifølge uoffisielle kilder i de samme korridorene som har avlevert de offisielle kommentarene.
Det står mer til troende hos noen og enhver.

Den politiske analytikeren Hani al-Masri, direktør for tankesmia Palestine Media, Research and Studies Centre (Badael), og rådgiver i forhandlingene mellom Fatah og Hamas både før og etter ay avtalen ble inngått i Kairo, vet bedre enn de fleste hvor skoen trykker, slik han redegjorde for i møtet med Klassekampen (KK, 21. juni). Det står slett ikke bare om uengigheten mellom Fatah og Hamas, men dype motsetninger i Fatah om Fayyad.
Masri fester derfor blikket på de årsakene som førte til den overrumplende avtalen.

Hani al-Masri

Fire årsaker

Det er rørende samstemmighet blant palestinske politikere og kommentatorer om årsakene til at Kairo-avtalen plutselig kom i stand uten å ha rikket seg i halvannet år. Hani al-Masri redegjør for de fire årsakene: Det arabiske opprøret i Egypt (1) og Syria (2), den fullstendige fastlåste situasjonen i forhandlingene med Israel (3) og den palestinske ungdomsbevegelsen som har stilt seg i spissen for den folkelige motstanden som kan ende i en ny intifada.
- Viktigst er forandringene i Egypt, mener Masri som Klassekampen møter på hans kontor i Ramallahs tvillingby, al-Bireh.

- President Hosni Mubarak var helt og holdent i USAs og Israels tjeneste. Hver gang der var framgang å spore, dro Omar Suleiman [Egypts etterretningssjef som hadde hånd om de første forhandlingene mellom Hamas og Fatah] til USA og dermed ødela alt.

«Nytt Kairo»

- Nå er det et nytt regime i Kairo som jeg har besøkt tre ganger etter forandringene og møtt alt fra aktivistene fra Tahrir-plassen til den nye ledelsen. Utenriksminister Nabil al-Arabi slo an en ny tone. Han beklaget at Egypt hadde vært med å begå krigsforbrytelser ved å delta i blokaden av Gaza. Det har vært vanskelig for Egypt å gjenåpne grensestasjonen Rafah så lenge det ikke foreligger avtale mellom selvstyremyndighetene og Hamas, men Kairo har nå en langt mer balanser tilnærming. Kairo vil gjennomføre avtalen med beste vilje.

Masri mener det hadde vært bedre om Arabi hadde fortsatt som Egypts utenriksminister i stedet for å ta over som generalsekretær i Den arabiske ligaen da Egypts foreslåtte kandidat, Mustafa al-Fiqi, ikke ble akseptert av den egyptiske opposisjonen og ble møtt med motkandidat fra Qatar, diplomaten Abdel-Rahman al-Attiyah.

- Arabi var helt avgjørende for at Den internasjonale domstolen i Haag traff sin kjennelse om separasjonsmuren, påpeker Masri.

Han ser for seg at Det muslimske brorskapet blir med i den neste egyptiske regjeringen og får betydelig representasjon i parlamentet. Det styrker Hamas i Kairo.

Hva skjer i Damaskus?

Om Hamas har hatt sin sterkeste politiske støtte fra Brorskapet i Egypt, har den eksilpolitiske ledelsen sittet i Damaskus mens «hjemmefronten» har blitt isolert til Gaza.

- Hamas sitter i Damaskus, og Det muslimske brorskapet, som er alliert med Hamas, står i spissen for opprøret mot Assad-regimet som forsøker å presse Hamas til å ta avstand fra opprøret. Det har Khaled Meshaal, lederen for politbyrået i Hamas, fortalt meg. Derfor forblir Hamas nøytral og svekket på grunn av støtten fra regimet.

Masri beskriver Hamas' posisjon i Syria for kritisk, men mener at det har mindre betydning nå på grunn av de politiske forandringene i Kairo.

Abbas' grunnstøting

Veien fra «fredskonferansen» på marineakademiet i Annapolis, det regisserte forsøket fra USAs president George W. Bush på å dra igang nye fredsforhandlinger i november 2007, ble kort. Samtalene etter at president Barack Obama kom til makten, strandet etter bare to runder.

Prosessen har gått i stå, selv om den fortsatt er første prioritet for Abbas og Fatah, blant annet ut fra de vilkårene Abbas selv har satt og som Israels statsminister Binyamin Netanyahu ikke engang reflekterer over.

- Abbas befinner seg i en vanskelig situasjon. Abbas og Fatah gikk inn i avtalen for å gjenvinne legitimitet og eventuelt skaffe seg et nytt forhandlingskort overfor Israel og USA, mener Masri uten med ett ord å nevne avsløringene av «The Palestine Papers» som al-Jazeera offentliggjorde. De svever likevel tett over alle vurderinger av forhandlingene og kostet Saeb Erekat jobben som sjefforhandler for å ta av for den folkelige støyten.

Ungdommen fra gata

Demonstrasjonene på Vestbredden og Gaza 15. mars var massive. Det var ingen tilfeldighet at Hamas-statsministeren Ismail Haniyeh samme dag ringt til Abbas og inviterte ham til Gaza, mener Masri.

Folk krevde slutt på splittelsen. Haniyeh var redd for en intifada i Gaza. Demonstrasjonene i Ramallah, Nablus, Bethlehem og Tulkarem. Det var spent, noen gikk til sultestreik. Det sosiale trykket er stort.

- De ytre faktorene var viktigere enn de indre. Jeg mener at alle disse faktoren fortsatt er i spill, og prosessen fortsetter, men uten reell vilje, vil avtalen var skjør. Nøkkelen er partnerskap. Fatah må ha lært at de ikke kan styre alene, og Hamas må slutte å se seg som eneste arving etter Fatah, sier Masri.

FN eller ikke?

- Abbas og PLO har besluttet seg for å gå til FN, men øynene er rettet mot forhandlinger. Beslutningen er derfor ufullstendig, mener Masri.

Han mener at vedtaket om å gå til FN skulle vært del av en helhetlig strategi, ikke bare resultatet av forhandlinger som har feilet.

- FN opprettet Israel. De har ansvar for å løse konflikten basert på palestinernes grunnleggende rettigheter. En av den palestinske ledelsens forbrytelser var å droppe folkeretten til fordel for forhandlingene om en løsning og at de aldri helt har forstått det særegne forholdet mellom USA og Israel.

- Jeg tror Obama hadde gode intensjoner, men Etablissementet er imot, ikke bare Israel-lobbyen AIPAC, men mange sterke krefter. Å presse USA er nødvendig, men hva kan vi egentlig oppnå med USA?

- Vi hadde et sterkt forhold til FN og resten av verden. Vi må gjenopprette disse forbindelsene. Dersom vi går for fullt medlemskap, vil det være feil. Vi vet at USA kommer til å legge ned veto. Men vi kan bli med i mange FN-organ for å sette nye rammer for forhandlinger, bygd på folkeretten. FN kan ikke ignorere dette. Det er det FN er til for.

Israel og USA

Masri er rystet over at kongressen i USA ga statsminister Netanyahu stående applaus mer enn tretti ganger selv om han talte Obama midt imot.
- En ny strategi må gjelde alle palestinere, ikke bare Vestbredden og Gaza. Den nye faktoren er «den arabiske våren». USAs rolle i Midtøsten blir svekket, USAs økonomi kollapser, USAs posisjon i verden blir redusert og er ikke slik den en gang var.
- Egypt er ikke ubetydelig for USA, heller ikke Tyrkia som begge spiller betydelig rolle i Midtøsten. Vi må ta alt dette i betraktning. Om vi ikke når målet, gjenstår alternativet: en sekulær, demokratisk stat.
- Men vi kan ikke gå for det nå.

22. juni:
Hamas-parlamentarikere har sittet i asyl hos Røde Kors i ett år, etter flere års fengsel:

Dobbel straff for valg

ASYL: Utenfor Røde Kors-bygningen i Jerusalem venter israelsk politi på å deportere fire Hamas-parlamentarikere for å skape presedens for etnisk rensking på politisk grunnlag.

For ikke å bli deportert fra Øst-Jerusalem så de fire Hamas-politikerne ingen annen rå enn å søke asyl hos Røde Kors. De har sittet i den samme kontorbyggingen i Sheikh Jarrah, et utsatt strøk hvor palestinere blir fortrengt av bosettere, siden 1. juni i fjor.
Klassekampen møtte dem etter 350 dager; i dag skriver de 357 dager, og de vet ikke hvor lenge de blir sittende. Khaled Abu Arafeh var minister for Jerusalem-saker i Hammas-regjeringen til Ismail Haniyeh, Muhammed Abu Teir, Ahmad Mohammad Atoun og Muhammad Imran Totah er alle PLC-medlemmer for Hamas.

Mohammed Imran Totah

Lovlig valgt

Det hele startet i januar 2006. Etter mange interne runder gikk Hamas med på å stille til valget til den palestinske lovgivende forsamlingen (PLC) – og fikk flertall, fritt og rettferdig.
- De krevde at vi skulle praktisere demokrati, de sa de ville respektere resultatet. Men de fornektet det og boikottet den nye regjeringen, sier Mohammed Imran Totah som ble valgt inn som parlamentariker for Hamas fra Øst-Jerusalem.
Det fikk konsekvenser, for Hamas som parti, og de valgte parlamentarikerne og ministere.
- Boikottet oppmuntret Israel til å arrestere 44 PLC-medlemmer. Vi har tilbrakt tre og et halvt til fire år i fengsel fordi vi ble valgt, selv om Israel gikk med på valget, sier Totah.
Han satt i tre og et halvt år, ble løslatt 2. juni i fjor for dagen etter å få pålegg om å forlate Jerusalem innen tretti dager. De ble fratatt identifikasjonskortet og andre papirer.

«Illojalitet mot Israel»

Det at de ble valgt inn for Jerusalem, skulle vise seg å få særskilte konsekvenser.
- Vi blir anklaget for illojalitet mot Israel. De krever at vi går av som parlamentarikere, for å få papirene våre tilbake. Ingen annen stat kan kreve at vi går av. Dette er svært alvorlig fordi det åpner for deportasjoner fra Jerusalem under anklager om illojalitet mot Israel.
- Så dette er en prøvesak for å «legalisere» en ny metode for etnisk rensking av Øst-Jerusalem?
- Det er flere grunner til at de har plukket ut oss, svarer den tidligere universitetslæreren.
- Det at vi at representerer Hamas, gjør at det internasjonale samfunnet ikke griper inn. Vi er valgte representanter for folket. Når de kan ta oss, skal folk føle angst for å bli deporterte dersom de konfronterer okkupasjonen. All politisk aktivitet skal kunne stemples som «illojalitet mot Israel». Vi skal skape presedens.

Deportasjonsliste

Totah forteller at en Fatah-representant ble fortalt av politiet at han er neste på lista over kandidater på folk som skal deporteres. Dette er en bevisst og systematisk politikk fra Israels side, uten straffeansvar overfor det internasjonale samfunnet.

- Alle partier og lokalsamfunnet står sammen i kampen mot deportasjoner. Vi er ikke splittet. Deportasjonene er mot folkeretten.
De fire søkte tilflukt hos Det internasjonale Røde Kors, på kontoret i Sheikh Jarrah.
- Dersom vi forlater bygningen, blir vi arrestert og deportert.
Politiet fikk i nyss i at Totah var sjuk og trodde han ville oppsøke sykehus. De arresterte tvillingbroren hans utenfor Røde Kors-huset – før de sjekket id-kortet hans.
- Vi er statsløse, uten id-kort, uten papirer å vise fram.

Vanskeligere enn fengsel

De har hatt besøk av parlamentarikere og representanter fra mange land, inkludert tidligere president Jimmy Carter. De har det stusselig, uten dusj. Atskillelsen er vondt for familiene. Den har vart i seks år.
Livet var på mange måter lettere i fengsel, forteller Totah. Ting var regulerte, de hadde andre å snakke med, diskutere med.
- Alle i fengsel vet hvordan det er der. Hit kommer folk og snakker om hvordan det er utenfor, så drar de og vi blir her.
Totah forteller om guttungen: - I fengslet er døra låst. Det skjønte han. Men dette er intet fengsel, ingen stengte dører. Nå gråter han og spør mor om jeg ikke elsker ham og ikke vil bo sammen med ham.
- Hvor lenge kommer dere til å bli sittende her?
- Det avhenger av det internasjonale samfunnet. Det må gripe inn: FN, Røde Kors, andre internasjonale organisasjoner. Israel kan ikke stå over loven. Vår eneste mulighet er å fortsette kampen for å komme hjem, fro frihet, for vårt folk. Vi vet vi har folk i andre land med oss, men vi trenger at regjeringene handler.

De fire Hamas-politikerne kommer med en inntrengende appell til den norske regjeringen og Stortinget om å ta trussel om deportasjoner opp med israelske myndigheter og internasjonale fora.
– Da jeg foreleste i *business administration* ved universitetet, tenkte jeg ikke at jeg ville bli fengselt og deportert dersom jeg stilte opp i et valg som det internasjonale samfunnet krevde av oss, sier Muhammad Imran Totah.
- Vi blir straffet to ganger for samme «forbrytelse». Det tok mindre enn 24 timer fra vi ble løslatt fra fengsel før vi ble bedt om å forlate Jerusalem.
– Vi takker intersjonale Røde Kors for gjestfriheten. De er bedre enn andre som ikke gjør noe. Men vi tillater oss å be om mer. FN må intervenere. Hva med sanksjoner? Se hva de gjør med Iran. Det fins mange måter å reagere på. Den norske regjeringen kan ta dette opp med den israelske regjeringen. Stortinget kan ta opp saken vår, sier Totah som mener at avtalen mellom Fatah og Hamas gjør palestinerne sterkere til å konfrontere okkupasjonen.
– Jeg ber om at de vil lykkes.
Ingen offisielle representanter fra Norge har besøkt de fire i Røde Kors-asylet, selv om Totah har merket seg at Norge er ledende i den folkelige solidariteten. Soldater og politi vaker rundt Røde Kors-kontoret nærmest daglig.
– Vi har ingen immunitet hos Røde Kors. Men det at vi sitter het, gjør det ikke lett for dem å storme kontoret.
- De ber oss forlate Israel, men Israel har som eneste land i verden, selv ikke definert sine grenser, påpeker Totah.
Han minner om at Hamas-statsminister Ismail Haniyeh ble deportert til Sør-Libanon isammen med vel 400 initifada-aktivister i 1992.

23. juni:

Arabisk vår venter på løsning

AVTALE: Hamas og Fatah møtes i dag i Kairo for å opprette interimregjeringen. I Ramallah rumler rykene rundt statsminister Salam Fayyad.

Hani al-Masri er Palestinas mest framtredende politiske analytiker og forsker som direktør for Palestine Media, Research and Studies Centre (Badael) i Ramallah. Han er dypt involvert i arbeidet med hjelpe Fatah og Hamas til å få gjennomført Kairo-avtalen. I dag møter president Mahmoud Abbas lederen for politbyrået i Hamas, Khaled Meshaal, for å sette opp den nye overgangsregjeringen som skal ta palestinerne fram til valg til ny lovgivende forsamling (PLC) om vel et år.

Flere om beinet

Heller ikke Masri har full oversikt over ryktene som svirrer i Ramallah i striden om hvem som skal lede den nye regjeringen når Klassekampen møter ham på Badael-kontoret i al-Bireh, Ramallahs tvillingby.
- Offisielt godtar Hamas ikke Salam Fayyad som statsminister. De ser ham som del av problemet. Han var statsminister under splittelsen. Å akseptere ham vil bli sett på som nederlag, sier Masri.
- Ryktene vil ha det til at Fayyad ble forkastet under forhandlingene i Kairo i forrige uke. Men når Abu Mazen [Abbas] kommer til Kairo, vil han foreslå Fayyad igjen. Det gjør det vanskelig for Hamas, men det er ingen umulighet for Meshaal dersom Hamas får noe tilbake.

- Jeg kjenner Hamas godt. De er svært pragmatiske, og de har allerede fått beholde kontrollen over sikkerheten på Gaza. Det er svært viktig for dem. De vil ha regjeringsposter som er viktige for dem, som utdanning, og de vil ha en rolle i gjenoppbyggingen av Gaza som er prioritert oppgave for overgangsregjeringen.

Fatahs problem

Ryktene rundt Fayyad stammer imidlertid fra Fatah. Det er en dårlig skjult hemmelighet i byen at Fayyad ikke ser særlig populær i store deler av Fatah. Det fins mange nok der som har lyst på statsministerpost selv, blant dem Fatahs forhandlingsleder Azzam al-Ahmad.
- Fatah har betalt en høy pris for Fayyad. Han har egne politiske ambisjoner. Dersom han blir statsminister, har han posisjonert seg for presidentvalget. Men Fatah vil ikke miste presidentposten, sier Masri og drar en liste med rangerte mulige kandidater til regjeringssjef, inkludert «den tredje mannen», Mustafa Barghouti, som riktignok er politiker og ikke først og fremst teknokrat.
- Fayyads sjanser har sunket de siste dagene. USA foretrekker Fayyad, men har ikke satt det som absolutt betingelse. USA legger i stedet vekt på betingelsene til Kvartetten for Midt-Østen som står bak «Veikartet for fred». De ligger som tung bør på selvstyremyndighetene (PA) uten at det blir stilt noen krav til Israel.
- Jeg har blitt tilbud ministerpost, nå og i regjeringen til Fayyad, men har avslått på grunn av Kvartettens krav. De er ekstremt fornedrende. Folkeretten og FN-resolusjonen må være det eneste som gjelder, mener Masri.

Fire svakheter

Masri streker om fire store svakheter ved avtalen: Det fins intet politisk program som fraksjonen har blitt enige om og som skal ligge til grunn for interimregjeringen (1), koordineringen av det palestinske sikkerhetsapparatet er utsatt til etter valget (2), det skal opprettes en interimledelse for PLO som står i et uklart forhold til Abbas og PLOs eksekutivkomité (3), og det at Hamas og Fatah og de andre fraksjonene nå opererer på utsida av Basic Law (4).
- Kairo-avtalen var langt fra ideell, men et skritt framover, mener Masri og skriver ut litt kreditt på vegne av seg selv og tankesmia.
- Kairo-avtalen åpner veien for en ny palestinsk strategi og politisk program. Uten det, vil ikke avtalen har noen sjanser til å overleve selv om de politiske motsetningene ikke vil bli løst umiddelbart. Vi lever fortsatt under okkupasjon. Avtalen må derfor konsentrert seg om de helt grunnleggende spørsmålene, ellers vil vi gå tilbake til splittelsen.

Femstjernes okkupasjon

Byggmester Masri ser den åpenbare vanskeligheten med først å utpeke regjeringssjef før en har noen regjering og regjeringsprogram. Problemene ligger strødd utover tegnebrettet. Avtalen må ha klartlagt hvordan partene vil forholde seg dersom Hamas skulle vinne også neste valg. Vil Hamas-parlamentarikerne ble arrestert på nytt? Hvordan skal regjeringen hindre Israel for å gripe inn på nytt?
Hvordan skal regjeringen konfrontere Israel som ikke vil forhandle på de vilkårene som Abbas har reist? Hva ser i FN i slutten av september dersom det kommer til politisk konfrontasjon? Hva med den folkelige motstanden som vokser? Hva med BSD-bevegelsen (Boikott, sansksjoner, deinvesteringer)? Hva med å gå etter israelske krigsforbrytere for å få stilt dem for retten?
– Dette er en femstjerners okkupasjon for Israel. Verden subsidierer okkupasjonen. Vi må få Israel til å føle at de taper på okkupasjonen, gjør den dyrbar for dem. Bare dersom avtalen kan gi svar på slike spørsmål, vil den skape enhet. Alle palestinske fraksjoner må være garantert sikkerhet i den palestinske prosessen.
Masri har fremmet forslag om at alle fraksjoner må få anledning til å erstatte parlamentarikere som Israel arresterer. Det tvinger Israel til enten å oppløse den lovgivende forsamlingen og ta det internasjonale ansvaret for det, eller å innse at arrestasjonene ikke fører til noe.

Sikkerhetsapparatet

- Utsettelsen av spørsmålet om sikkerhetsapparatet betyr at Hamas fortsatt vil ha kontroll i Gaza til etter valget, mens selvstyremyndighetenes apparat på Vestbredden som er Fatah, vil fortsette å trakassere Hamas til etter valget. Hvordan blir det mulig å holde rettferdige valg under slike omstendigheter?
Dette er et komplisert spørsmål, som ikke lar seg løse i en fei, innrømmer Masri. Et forslag er å opprette felles politistyrke og andre funksjoner, som brannvesenet, innen to-tre måneder som et første skritt. Neste steg blir de sentrale sikkerhetstjenestene, som er 90 prosent Fatah på Vestbredden og 100 prosent Hamas i Gaza, ifølge Masri.
- De må tjene hele det palestinske samfunnet og ikke tilhøre Fatah eller Hamas. Sikkerhetsapparatet er en del av problemet, ikke en del av løsningen. Helt siden selvstyremyndighetene ble opprettet, har vi bedt om en nasjonal tjeneste som krever at ledelsen trekker seg ut av sine politiske fraksjoner. I dag er alle i ledelsen medlemmer av Fatahs revolusjonsråd.
- Dette er den største utfordringen for avtalen. Senteret har lagt fram en helhetlig plan for å forene sikkerhetsapparatet.

PLO
PLO ligger nede. Organisasjonen har ikke hatt kongress siden lenge før ledelsen flyttet inn på Vestbredden og Gaza som følge av Oslo-avtalen som splittet. Eksekutivkomiteen er som en truet dyreart. Abbas sjonglerer mellom å bruke PLO og PA. Det har slått opp motsetninger i Fatah selv etter den motstridende kongressen i Bethlehem i august 2009.
- Å opprette en interimkomité for PLO fram til valget på PLOs nasjonalråd (PNC) er et skritt framover, men det ligger eksplosiver under avtalen. Det heter at komiteens beslutninger ikke skal overprøves, men at de samtidig ikke skal gå imot PLOs eksekutivkomité, det vil si Abu Mazen. Dette er oppskriften for katastrofe:

Hvem har egentlig suvereniteten?
- Vi har foreslått forskjellige tiltak for å løse dette, blant annet at den nye komiteen kommer med forslag til PLOs eksekutivkomité som kan adoptere dem som egne beslutninger, sier Masri.
Hvem representerer de?
Men det fins noen fakta på bakken som svekker avtalen, påpeker Masri: Hvem representerer fraksjonene? Vel 60 prosent av palestinerne er ikke knyttet til verken Fatah eller Hamas, viser meningsmålingene
- Regjeringen blir anerkjent av Abbas gjennom dekret. Dette er imot Basic Law.
Basic Law er «grunnloven» som kom med opprettelsen av institusjonen i forbindelse med Oslo-avtalen i 1993.
-Det er PLC som skal godkjenne regjeringer. Uten PLCs godkjenning, vil vi egentlig bare stadfeste status quo, mener Masri og viser til striden om statsministeren.
- Abbas mener at det er hans regjering, hans program. Hamas mener at den nye regjeringen må fastlegge programmet. Vi trenger en ny strategi, for alle palestinere, ikke bare Vestbredden og Gaza. Vi har levd under illusjonen at forhandlingene vil føre oss til en stat og oppfylle flyktningenes rett til å returnere. Hva står vi igjen med etter tjue år?

27. juni:

Teller ned til siste opprør

Kritiske røster: – Jeg vil gjerne motsi de analysene som svirrer rundt: Vi er nær på en eksplosjon, uavhengig av FN i september.
Advarselen kommer ikke fra hvem som helst på gata i Ramallah, det politiske hovedkvarteret på Vestbredden. Issam Abu Iram var nestkommanderende under oberst Jibril Rajoub, sikkerhetssjefen på Vestbredden under Yasser Arafat, som sjef for etterretningens analysekontor
– Situasjonen er lik den som var før den første og andre intifadaen. Når eksplosjonene inntreffer, vet ingen. Men de politiske utsiktene er stengt. Folk vil ikke lenger vente på åpninger fra USA eller andre, og økonomien er i ferd med å kollapse.
– Palestina som nasjon blir ydmyket av okkupasjonen og selvstyremyndighetenes opptreden, sier Fatah-veteranen som er sendt i pensjon av Fatah-ledelsen med lønn for å holde seg unna.
– Den tredje intifadaen er bare et tidsspørsmål. Jeg har arbeidet i sikkerhetsapparatet, jeg vet å lese rapporter, sier den tidligere etterretningsoffiseren.
– Men det er vanskelig å forutsi hvordan palestinerne reagerer, selv bare ti minutter i forveien. Det erfarte vi i 1997, foran den første intifadaen.

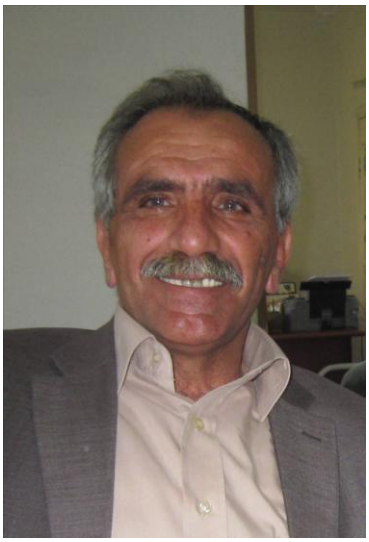
Issam Abu Iram

Til ungdommen
Abu Iram vandrer rundt i gatene. Han har gamle og nye forbindelser. Han mener selv han vet hva som rører seg i basarene.
Det samme gjelder Hamas-parlamentarikeren fra Ramallah som av sikkerhetsgrunner ikke vil framstå med navn i Klassekampen, til tross for at han er medlem av den lovgivende forsamlingen (PLC). For ham kan det være hipp som happ hvem som først kommer og banker på, den israelske hæren eller Fatah-styrken. Som bønneleder i al-Bireh, tvillingby til Ramallah, hører han skriftemål fra folkedypet.
– Folk ser etter ærlig lederskap. De ser at det ikke har blitt gjort framskritt, og de lider under mangelen på en forent ledelse som står bak våre mål. Problemet er at selvstyremyndighetene (PA) ikke vil la snøballen rulle. De står under tett overvåking av USA, EU og giverlandene, sier «Hamas».
Han beskriver situasjonen med et arabisk utsagn: «Du har ikke lov til å bryte brødet og ikke lov til å spise brutt brød, men du kan spise så mye du vil».

Misnøye på bakken

– Palestinsk ungdom ser at «den arabiske våren» er i deres favør. De avviser delingen mellom Fatah og Hamas. Partiene føler seg truet. Problemet er hvor de skal rette sitt sinne. Bare mot okkupasjonen? Folk vet ikke. Mot Fatah? Hamas?
– Ledelsen er imot opprør. Den har slått seg på en fredelig løsning med Israel. Jeg vet ikke hvordan de vil håndtere det, jeg vet ikke om de er rede for det, sier Abu Iram som mener at den tredje intifadaen vil kunne ta ulike former, ikke minst på bakgrunn av bevegelsene i den arabiske verden.
Han tror at intifadaen vil føre til militær konfrontasjon med Israel og viser til fraksjoner innen Fatah som er rede til militære aksjoner sammen med Hamas og andre islamske krefter.

– Fatah er historie

– Abu Mazen har skapt problemer mer enn å løse dem. Det har ført til interne strider i stedet for å konfrontere Israel, sier Abu Iram om president Mahmoud Abbas.
– Fatah er som en stamme. Folk i ledelsen skjønner ikke hav som skjer rundt dem. Penn og papir er avgjørende for politisk tenkning. Mange leser ikke dokumenter eller analyser, de bare håndterer krisa dag for dag, minutt for minutt.
– Hvordan har vi overlevd alle disse årene? Jeg prøver å finne svaret, fordi det plager meg. Fatahs teori og praksis er vidt forskjellig, og det samme gjelder PLO. Det ser bra ut på papiret, men følger ikke programmet. Fatah har alltid levd med motsetningen mellom ideologi og pragmatisme. Nå går det ikke lenger.

Uten visjoner

– Alle i Fatah sitter stille og venter på september. Moderate sier: La oss holde fred til vi blir anerkjent som stat. Radikale sier: La oss vente til vi blir møtt med avslag, så vil det eksplodere. Det vil eksplodere uansett, uavhengig av september. Det er min analyse. Om vi blir anerkjent, vil vi da vente ytterligere ti år. På hva?
– Fatah har ingen visjon for framtida, utover pragmatisk å praktisere nåtida. Fatah er historie, ikke framtida.
Abu Iram ville ikke i Abu Mazens sko. – *La, la*, rister han på hodet så de smale kinnene dirrer og røyken slår ut gjennom barten. – Nei, nei.

Sikkerheten

– Er det mulig å gjennomføre Kairo-avtalen med sammenslåing av sikkerhetsstyrkene, om først etter valget, og samtidig opprettholde sikkerhetsordningen med Israel og USA?
– Kairo-avtalen sprang ikke ut av et palestinsk initiativ, men ut fra hendelsene i den arabiske verden. Det lå ingen politisk revurdering til grunn, verken fra Fatah eller Hamas. Avtalen inneholder mange eksplosiver. De snakker om enhet, men det er status quo på Vestbredden og i Gaza. De venter til valget og ser hva som skjer, mener Abu Iram.
– Sikkerheten er den største konfrontasjonen. Palestinsk sikkerhet på Vestbredden er basert på israelsk sikkerhet. PA kan kalle det hva de vil, men de er en del av Israels nasjonale sikkerhet på tre områder: Kontroll med den palestinske ledelsen, med sikkerhetsapparatet og med ideologien bak sikkerheten.

Sikkerhet er politikk

– Det er umulig å inkludere Hamas i Fatahs sikkerhetsideologi om å kontrollere politisk og islamsk motstand. Hvordan skal det la seg harmonisere? Det er ingen vits å forsøke. Under den første intifadaen behøvde jeg ikke låse huset mitt, under den andre var butikkene åpne. Sikkerhet er politikk, understreker Abu Iram og viser til hvordan sikkerhetsstyrkene gjennomgikk en forvandling fra politisk styrt til profesjonell styrke etter Arafat.
– Vi har blitt enige om en nasjonal sikkerhetsstyrke, ikke en som bare tjener Israels sikkerhet. Problemet er at sikkerhetsapparatet på Vestbredden koordinerer alt åpent med Israel og USA. Derfor er vi imot sikkerhetsavtalen, understreker «Hamas».
– Om bosettere angriper palestinske landsbyer, har palestinske sikkerhetsstyrker ikke lov å stanse dem, mens den israelske hæren ikke hindrer dem fra å angripe. Skjer det motsatte, blir den palestinske motstanden møtt av både den israelske hæren og palestinske sikkerhetsstyrker. Det fins mange hindringer i Kairo-avtalen. Den største er okkupasjonen.
– Om USA og Israel blokkerer den politiske prosessen etter et eventuelt flertall i FNs hovedforsamling, kommer PA til å suspendere sikkerhetsavtalen?
– Spørsmålet er større enn det. Det står om PAs legitimitet. Om den politiske veien blir blokkert, slik som med Arafat, hva skal vi med PA dersom det ikke kan politisk «brødfø» folket? Om det ikke kommer noen politisk avklaring i september, vil den eneste løsningen være å avvikle PA. Det fins intet valg; det blir tvunget på PA, sier Abu Iram.

FN i september?

– Det tyder på at PA kanskje ikke er så oppsatt på å gå til FN i september?
– PA forsøker å finne veien for ikke å gå til FN fordi de vet at spørsmålet vil bli reist: Hva er vitsen med PA? Jeg venter gjerne tre måneder for å se statsminister Salam Fayyad i konfrontasjonen, sier Abu Iram som peker på den interne motsetningene i Fatah rundt Fayyad: Sjefforhandler Azzam al-Ahmad vil selv ble statsminister; Abu Mazen vil ikke sparke Fayyad fordi han er hans fremste forsvarslinje.

– Jeg er overbevist om at PA ikke er rede til å gå til FN. Folk i Fatah har fortalt at å gå til FN ikke vil føre noe sted, sier «Hamas».
– Å gå til FN vil terge president Barack Obama. Jeg tror ikke Abbas er i stand til det fordi han får penger og politisk beskyttelse fra USA. Det skjer bare dersom den folkelige motstanden presser på for å gå til FN. Abbas vil neppe tillate en slik bevegelse fordi det innebærer konfrontasjon med okkupasjonen. De ønsker kontroll fram til september og vil bare tillate mindre protester, sier «Hamas».
– Uansett om vi går til FN og får flertall i Hovedforsamlingen, betyr ikke det palestinsk stat, men det vil være til besvær for USA og Israel.

Tjue år med forhandlinger

Tjue år med forhandlinger har ikke ført til noe, verken stat eller aksept for folkeretten for flyktningene til å vende tilbake. De selvkritiske innrømmelsene er lette å finne i den politiske basaren i Ramallah på Vestbredden.
De går fra den sentrale ledelsen i PLO og Fatah og forsterker seg nedover i den palestinske gata, en vei Klassekampen inviterer sine lesere til å bli med på gjennom denne serien.

Kvartetten midt imot

- Jeg mener at den største feilen som ble begått med Oslo-avtalen var å anerkjenne Israel uten å kreve en gjensidig anerkjennelse av Palestina. Det gjorde at de okkuperte områdene ble «omstridte områder», sier Husam Zomlot, nestleder i Fatahs utenrikspolitiske kommisjon, til Klassekampen.
- Jeg vil ikke at Hamas skal anerkjenne Israel. Det er en sak for PLO og bare en unnskyldning for å avspore forhandlingene, sier han, en direkte utfordring til Kvartetten for Midtøsten fra den tidligere PLO-representanten i Storbritannia (2003-08).
- Se på charteret til Likud, partiet til statsminister Binyamin Netayahu. Det omtaler Judea og Samaria som gudegitt land, og på partiets hjemmeside om jødisk hjemland, står det at den palestinske staten er Jordan.

Husam Zomlot

Modig av Abbas

- At Abu Mazen [president Mahmoud Abbas] satte stopp for forhandlingene ved å stå på våre betingelser, var modig. Det er over, og vi avviser den økonomiske utpressingen, sier eksperten på politisk økonomi i konflikter med eksamen fra University i London.
Han tror at Israel anser Abbas og Fatah som den største trusselen, ikke Mahmoud al-Zahar og Hamas, og frykter at Israels internasjonale legitimitet blir svekket.
– Om jeg var israeler, ville jeg vært svært bekymret. De hadde Egypt og Tyrkia i regionen. I løpet av tre måneder er alt revet ned.

Kommet unna med alt

Okkupasjonen har vært «komfortabel» for Israel, mener Zomlot og bruker et begrep som går igjen i politiske samtaler: «Femstjerners okkupasjon».
- Selvstyremyndighetene (PA) har sørget for sikkerhet for okkupasjonen og bosetterne. Vi er under full og absolutt okkupasjon. De kan komme inn i dette minutt og arrestere oss. Kostnadene av okkupasjonen er null. I stedet profitterer Israel på å bruke land og vann på halvparten av Vestbredden.
- Mens Israel har kommet unna med alt, har vi blitt kompensert litt av det internasjonale samfunnet og sitter igjen med fem atskilte lokale enheter. Det er en prosess for denasjonalisering.

Tjue års bedrageri

Han deler oppfatningen om at 20 år med forhandlinger siden Madrid-konferansen ikke har ført fram.
– Til sjuende og sist handler det om maktbalanse. Forhandlingene har vært fullstendig ubalanserte, forhandlinger under geværmunninger. Hva fikk vi? Flere bosettinger, mer okkupasjon.
- Vi satt fast i bedrageriet i 20 år, hele Oslo-prosessen var et narrespill. Vi er blitt fôret med så mange tomme løfter og sitter igjen med apartheid pluss, sier Zomlot som for to måneder siden viste en delegasjon fra ANC i Sør-Afrika rundt på Vestbredden.
Palestinske politikere ssnakker stadig oftere om apartheidstaten Sør-Afrika i sine forberedelser på at ta Palestina-konflikten til FNs hovedforsamling.

Erfaringer fra motstand

- Nå må vi gjøre okkupasjonen ubehagelig. Vi har prøvd alt: ikke-vold under den første intifadaen, vold under den andre. Det førte ikke fram.

Israel har verdens fjerde største hær. Israel har gjort Palestinas sosio-økonomiske rom trangere og har gjennom muren de facto annektert Øst-Jerusalem. 220.000 palestinere er fanget på de 17 prosent av Vestbredden som muren har skåret av.

- Hvor går vi nå? Folk i Beilin og andre landsbyer på Vestbredden startet opprøret lenge før «den arabiske våren» og har gitt nye erfaringer. Vi trenger en anti-apartheidbevegelse, innta de moralske høydene. Israel må treffe sine beslutninger nå dersom de ønsker å være del av regionen.

Hva slags fred?

Zomlot kom til Ramallah fra USA for bare et drøyt halvår siden hvor han fikk førstehåndskjennskap om Israel-lobbyen AIPAC og kristensionistene - og liberale jøder.

- Våre partnere er solidaritetsbevegelsen, fagbevegelsen og masseorganisasjonene. Israel vil at vi skal være splittet. Men om Israel ønsker fred, hvorfor da med bare halvparten av det palestinske samfunnet? En slutter fred med fiender, ikke venner.

Jamal Muhasien i Fatahs sentralkomité og medlem av partiets internasjonale avdeling, har gått en runde med USAs utsending Dennis Ross og David Hill, assistenten til George Mitchell som nylig kastet kortene som spesialutsending for Obama-administrasjonen. Det ga liten grunn til optimisme.

- Fred er grunnlaget for sikkerhet, ikke areal, slik Netanyahu hevder. Israel vil av «sikkerhetsgrunner» beholde Jordan-dalen og nordområdene. Vestbredden blir mindre for hver dag. Jeg er ikke optimistisk om Israel ønsker fred, verken med oss eller regionen, sier Muhasien, rystet over Kongressens ovasjoner for Netanyahu.

Går til FN?

- Vår første prioritet er forhandlinger, men på vilkår at de tar utgangspunkt i grensene fra 1967 og Jerusalem og omfatter flyktningene, med en tidsramme og stans i bosettingene. Om ikke, går vi til FNs hovedforsamling for å vise at Israel er ansvarlig for å ha stanset fredsprosessen. Vi trenger 127 stemmer.

Tallene varierer over hvor mange land palestinerne har i bagasjen; det øverste er 131. Palestinernes toppdiplomat i FN, Riyad Mansour, oppgir at 112 stater allerede har anerkjent «Palestina '67».

- Dersom Israel nekter å forhandle, vil kanskje flere land stemme for Palestina, tror Muhasien, tidligere guvernør i Nablus.
- Nå ber vi det internasjonale samfunnet om å levere. Medlemskap for Palestina er en internasjonal forpliktelse, sier Zomlot om FN.
- Det vil bli vanskelig å be om internasjonal legitimitet igjen.

Fatah feilet

Zomlot ser ikke uventet Kairo-avtalen som seier for Fatah: - Vi greide å få Hamas inn i den politiske folden.

Hovmodet går igjen i Fatahs offisielle uttalelser og framstår i seg selv om en fare mot Kairo-avtalen. Muhasien holder det som selvfølge at Salam Fayyad fortsetter som statsminister, om ikke annet fordi det gjelder bare for et år, og at det er programmet til Abu Mazen som gjelder.

Adnan Husseini, guvernør i Jerusalem, anlegger en annen, mer selvkritisk tone.

- Fatah har mislykkes politisk. I denne fasen er det ikke snakk om verken Fatah eller Hamas, men vel kvalifiserte folk som kan gjøre en god jobb. Jeg er overbevist om at vi beveger oss i riktig retning.

Trenger nye svar

- Vi trenger nye svar. Vi har forhandlet i tjue år. Ingen kan be om mer enn det. Alle ser at vi ikke har nådd fram, slik Hamas sier, og Hamas fikk makt fordi vi feilet i fredsprosessen, sier Husseini.

Han er slektning til Feisal Husseini, Fatah-lederen i Jerusalem som var ansett som mulig arvtaker som PLO-leder etter Yasser Arafat etter sin opptreden på Madrid-konferansen sammen med den kraftfulle talskvinnen Hanan Ashrawi i 1991. Husseini døde av hjerteanfall i Kuwait i 2001. Like etter stengte den israelske hæren PLO-hovedkvarteret i Jerusalem, Orient House.

- Netanyahu ber oss velge mellom fred med Israel eller Hamas. Men det blir ingen fred uten Hamas, og Hamas kommer nå inn under PLOs vinger. Israel har forhandlet for forhandlingenes skyld og plassert fakta på bakken.

Vi snakker om 22 prosent av vårt historiske land. Vi er fem millioner mennesker, vi kan ikke leve på mindre enn det. Og vi er seks millioner utenfor.

De unge har ikke glemt

Hva skjer om palestinerne går til FN og intet endrer seg?
- Ingen kan gi et klart bilde av hva som vil skje, sier Husseini fra sitt ståsted i Jerusalem hvor de politiske og økonomiske problemene for palestinerne er overhengende.
- Vi kan ikke gå framover uten en politisk agenda. Det kan komme til konfrontasjoner i gatene. Folk husker hva som ble sagt av israelske politikere: «De gamle vil dø, de unge vil glemme». De tok feil, fastslår Husseini.
Han mener den israelske regjeringen gjør en slett jobb for sin ungdom.

En tredje intifada?

Hva med sikkerhetsordningen mellom selvstyremyndighetene og Israel og USA, vil den kunne bestå?
- Vi kommer til å treffe tiltak, men noen avtaler vil bestå, sier Muhsien.
- Vi vet ikke hvilken vei folk vil ta. Kanskje blir det opprør som i de arabiske landene, kanskje blir det en ny intifada. Men vi bruker ikke folk som soldater.
- Under den andre intifadaen forlot bosettere koloniene fordi de ikke kunne dra trygt fram og tilbake til Tel Aviv. For øyeblikket er alt veldig stille.
Det er i hvertfall slik det ser ut fra Muhasiens kontor i Fatah-bygningene på en av de nybygde knausene et stykke fra det gamle travle sentrum i tvillingbyene rammalah og al-Bireh.

28. juni:

Brigadene letter på sløret

Motstanden: Hvordan ser gruppene bak den væpnede motstanden under den andre intifadaen på Kairo-avtalen? Klassekampen møtte dem i Nablus.

Ved midnatt tar den israelske hæren over sikkerheten i Nablus, midt på den nordlige delen av Vestbredden, mellom Ramallah og Jenin. Først klokka seks om morgenen tar sikkerhetsapparatet til selvstyremyndighetene (PA) over igjen. Slik er avtalen PA inngikk med Israel etter Annapolis-konferansen i november 2007.
Den innebærer at al-Aqsa-martyrbrigadene formelt er oppløst, og at den siste lederen hver natt overnatter i fengsel. Mange er igjen blitt politiske aktivister i Fatah etter å ha gitt fra seg våpnene og får «pensjon» fra PA. Slik er avtalen al-Aqsa-brigadene inngikk med PA for to år siden.

Al-Aqsa-martyrbrigadene

Klassekampen møter ham og en av grunnleggerne av brigadene som sprang ut av Tanzim, organisasjonen til Fatah, på et Yasmeen i al-Qasaba (Gamlebyen) i Nablus. De møter uhyre sjeldent pressa, og de har ikke navn.
– Israel holder seg ikke til avtalen. De fortsetter å bygge bosettingene. De flytter veisperringene, men de er fortsatt der. Hæren går inn i Nablus og arresterer folk for å vise at de kan gjøre hva de vil, sier «Lederen».
Hva som skjer etter behandlingen av Palestinas søknad til FN i slutten av september – og den blir av – avhenger helt av om det skjer reelle forandringer på bakken.
– De politiske aktivistene vil bestemme seg for hvorvidt de vil slåss eller ikke, med eller uten våpen. Det væpnede kampen er innstilt, men i Beilin og andre landsbyer fortsetter den sivile motstanden. Vi avventer de politiske beslutningene, sier han.

Kairo-avtalen

Aqsa-aktivistene får «lønn», men arbeider ikke. Mange er engasjert med å støtte familiene til martyr eller dem som sitter i fengsel.
– Israel presser på PA for å holde dem fengslet lenger og truer med å drepe dem, dersom de blitt satt fri.
– *Hva holder dere av avtalen mellom Fatah og Hamas?*
– Det er viktig med enhet. Om det skal komme til en politisk avtale med Israel, må alle stå bak den. Vi står sterkere sammen, når Vestbredden og Gaza er ett land under én ledelse.

Sikkerhetsavtaler

– *Hva med sikkerhetsordningen med Israel og CIA?*
– Sikkerhet er alltid Israels påskudd. Først når det foreligger en politisk løsning, kan det bli snakk om sikkerhet, bryter «Grunnleggeren» inn.

– Samarbeidet mellom PA og Israel opphørte ikke selv mens intifadaen var på sitt mest intense.
Sikkerhetssamarbeidet tjener bare Israel. Israel forteller PA hva vi vil ha. Det er en gave uten at PA får noe tilbake.
– Hæren rykker hver dag inn i A-områdene. Vi krever sikkerhet for vårt eget folk. Enten må vi leve sammen i fred og likeverd – eller dø sammen. Vi vet ikke hvordan Israel vil reagere når vi krever vår stat i FN.
– *Er det mulig med en sikkerhetsavtale mellom Fatah og Hamas? Når en ser tilbake på National and Islamic Forces som forberedte den andre intifadaen, kan det virke som det lettere å samarbeide på bakken enn på toppen?*
– Vi er helt mot at Fatah arresterer Hamas-folk på Vestbredden og at Hamas arresterer Fatah-folk i Gaza. Vi tror på sterkt samarbeid, sier «Lederen».
Igjen tar «Grunnleggeren» over:
– De militære aksjonen kom alltid ut fra politiske beslutninger. Beslutningen om den andre intifadaen kom fra Yasser Arafat og fra Hamas for de islamske gruppene, fortsetter «Grunnleggeren».
– Vi samarbeidet på bakken, men etter hvert gikk de politiske oppfatningene i motsatt retning. Det skaper vansker for oss dersom det ikke fins politisk enighet.

Uenighet i Fatah

– *Men uenighetene i synet på tvers gjennom Fatah i synet?*
– Det palestinske folket er det eldste som fortsatt er under okkupasjon. Vi har gått gjennom ulike stadier, mellom politiske og militære aksjoner, fortsetter «Grunnleggeren».
– Under den første intifadaen var det steiner mot våpen. Det førte oss til Madrid og Oslo [Madrid-konferansen i 1991, Oslo-avtalen i 1993].
– Den andre intifadaen ble militarisert. Revolusjonen trenger begge deler: politiske og militære metoder. Våre ledere har ulike syn. Vi har prøvd begge muligheter. Vi har ikke nådd fram.
Den første intifadaen førte til flere kolonier; den andre intifadaen førte til at bosettere forlot koloniene fordi de ikke kunne reise trygt fram og tilbake Tel Aviv og Jerusalem.
– Vi tror på to ting: frihet for Palestina, frihet i Palestina, sier «Grunnleggeren».
Han slår fast at al-Aqsa-brigadene «ikke lenger er brigader». De arbeider for Tanzim.
– Vi håper israelerne vil legge mer press på sine ledere og velge ledere som ønsker fred, sier «Lederen».
– Jeg er ikke overbevist om at israelerne ønsker fred, kontrer «Grunnleggeren».

Izzedin al-Qassam

Izzedin al-Qassam-brigadene kommer til annen bordsetning på hotell Yasmeen. Han har med seg Fuad Khutfash, en akademiker som er ansvarlig for støttearbeidet for Hamas-fanger og deres familier.
Han ble løslatt for to måneder siden, etter åtte år i israelsk fengsel. Bare for noen uker siden ble han arrestert av PA-styrkene og satt internert i ti dager. Han har tre brødre, en sønn og svigerinne i fengsel. Han er trolig lett gjenkjennelig, men vil ikke ha navnet på trykk.
– Nå jeg bestemte meg for denne veien, visste jeg at alt kunne skje i kampen for målet, inkludert å bli drept. Frihet springer ikke ut av intet, sier «IQ».
– *Hvorfor ble du arrestert av PA?*
– Det må du spørre PA om. PA er ikke Fatah. Vi har alltid fått ansvaret for den politiske splittelsen, men den går tilbake til den israelske okkupasjonen. Vi hadde godt samarbeid med Fatah.
– Det endret seg med PA, etter Oslo-avtalen. Den førte oss til hvor vi er nå. PA har intet annet valg enn å følge beslutningen til de palestinske fraksjonene dersom ikke folk skal ta avstand fra dem.
– *Er det det som ligger til grunn for Kairo-avtalen?*
– Om Fatah og Hamas klarer å rense seg for sine egeninteresser, vil det gleder det palestinske folket. Jeg tror vi er nær ved å kunne arbeide sammen i PLO. Det er viktigere enn det som skiller oss, inviterer IQ.
– Avtalen er et reelt ønske i folket. Jeg tror vi kommer fram til enhet, men det vil ta noe tid.

Avviser Israel-avtalen

– *Hva med sikkerhetstjenestene?*
– Det hadde vært best å få løst det før valget, men dette er et av hovedproblemene. Ingen utenfra må blande seg inn, intet samarbeid med Israel. Samarbeidet mellom PA og Israel har dårlig innvirkning. Det må løses raskt. Avtalen må være mellom oss.
– Situasjonen på bakken skyldes Oslo-avtalen. Derfor er den en fare for det framtidige Palestina, mener IQ.
– Avtalen er ikke det viktigste, men at vi samarbeider. Hamas vil fortsatt kontrollere Gaza, Fatah på Vestbredden.
Hamas er presset av situasjonen i Syria; Fatah av endringene i Egypt, legger Khutfash inn.
– Hamas tror på enhet og snarlig samarbeid. Avtalen kom ikke fordi vi mangler støtte i Syria, justerer IQ.
– *Har situasjonen sikkerhetsmessig endret seg etter Kairo-avtalen?*
– Folk blir fortsatt arrestert, sier IQ.
Khutfash tar over:
– Vi har fortsatt ikke frihet. Organisasjonene våre er stengt, og vi har ingen tegn på at de vil bli gjenåpnet. Folk sitter fortsatt fengslet. Hvem styrer? Militæret eller politikerne? Vi vet ikke.

Til FN i september?
-Hvordan ser Hamas på å gå til FN i september?
– Det fins ingen klar beslutning fra PLO om å gjøre det, påpeker IQ.
– Det kan være en god idé, om ikke annet for å blamere Israel og USA. Men det endrer intet på bakken. Vår posisjon er klar: Alt som hjelper oss på veien mot Palestina, er vi for. Ut fra det, får vi se hva som skjer.
IQ tror Israel kan gjøre flere ting: De kan knekke PA og sende PLO-ledelsen ut av Palestina. De kan okkupere A-områder [som er under palestinsk kontroll]. De kan gjøre som Ariel Sharon og gi slipp på noe land.
– Det fins to fraksjoner i Israel: det fascistiske høyre som er alliert med Netanyahu og som vil gjøre alt for å motstå presset, og Kadima og andre partier som vil prøve reelle forhandlinger for en politisk løsning, avhengig av hva som skjer i regionen.

Tredje intifada?
– Om intet endrer seg på bakken og Israel okkuperer A-områder, kommer da den tredje intifadaen?
– Det er ikke opp til Hamas alene, men aktivistene i folket. Hamas vil være en del av det. Vi er i beredskap, sier IQ.
– Om det bryter ut en ny intifada, vil den være annerledes på grunn av forandringene som har skjedd rundt oss. Den første og andre intifadaen startet fra innsiden. Nå ser vi tegn til at den tredje intifadaen kan starte utenfra. Det vil være pinlig for USA og noen arabiske regimer.

Hamas og Syria

På hvilken måte er Hamas presset av situasjonen i Syria?
Hamas-ledelsen, med lederen for politbyrået, Khaled Meshaal, og nestlederen Musa Mohammed Abu Marzouk, sitter i Damaskus og leder eksilorganisasjonen. Hamas får støtte fra Damaskus, samtidig som Det muslimske brorskapet, som er i familie med Hamas, er en viktig del av opprøret mot president Bashar al-Assads regime.

Regimet forsøker å presse Hamas til å gå ut mot opprøret. Meshaal har stilt seg «nøytral» under henvisning til Syrias indre anliggender.
– Vi blir kritisert for ikke å fordømme drapene i Syria. Det er vanskelig å fordømme de som beskytter deg, sier Fuad Khutfash, forsker og menneskerettsaktivist i Nablus.
– Hamas er alltid med folkets revolusjon, men blander seg ikke inn i interne saker. Vi er bare gjester i Syria. Vi går ikke inn i konfliktene i landene rundt oss, heller ikke Egypt eller andre arabiske land. Vi er ute etter å løse våre sikkerhetsproblemer, heter det offisielt fra Hamas-lederen «IQ».
– Dette vil ikke påvirke våre forbindelser. Om det skjer politiske endringer i Syria, vil de ikke rette seg mot oss. Vi vil fortsatt være gjester i landet til vi vender hjem. Vi er mot umenneskelige drap, i Syria og andre steder. Dette er Hamas' standpunkt.
– Er det motsetninger i Hamas om Kairo-avtalen?
– Det har alltid vært fraksjoner med ulike oppfatninger, som blir behandlet i vår *shura* (råd). Men det er første gang uenighetene har blitt uttalt offentlig, innrømmer IQ.
– Hamas- ledelsen har nå «lukket» uenigheten. Alle respekterer beslutningen om avtalen og uttalelsene til Meshaal. Vårt demokrati kommer fra Gud som da Profeten ba sine venner i Medina om råd. det er *al-houda,* den rette veien. Det er mot vår tro å være mot demokrati, sier IQ, hvis far var med å opprette Hamas, den palestinske greinen av det muslimske brorskapsbevegelsen.

29. juni:

”Våre barn lærer at soldater og bosettere skyter på dem – og at de går fri”.

Flyktningene: Den som selger retten til retur, vil bli svidd.

Det tar ikke mange svinger og lyse steinknauser fra «Fayyadabad» utenfor Ramallah, de påkostede byggeprosjektene til statsminister Salam Fayyad, finansiert med vestlige midler og nyutsprungen privat kapital, før en befinner ser i helt andre realiteter på Vestbredden. Plutselig er veien nordover stengt.

I kolonienes slagskygge

Det irrgrønne skiltet viser hvorfor: den israelske kolonien Beit El. Rett bortenfor ligger tvillingkolonien Beit El B. For palestinerne er det ikke engang lov å kjøre *forbi* kolonien som bretter seg over fjellknausen, slik at den har kontroll med de lavere strøkene på begge sider, samt landområdet og vannet.
– I fjor mistet vi fire barn, skutt av bosetterne, opplyser Ahmad Adarbeh som sitter i den politiske ledelsen for flyktningleiren Jalazoun.

I den palestinske nabolandsbyen Jiffna er aprikosfest samme kveld. Sødmen har alltid et stikk av bitterhet her. Jalazoun ble rigget til av UNRWA i 1949. FN-kontoret for hjelp til palestinske flyktninger bygslet en fure mellom to knauser av Jaffna, 267 *dunam,* 0,267 kvadratkilometer, sju kilometer nord for Ramallah, for 99 år.
Leiren ble bygd på 2500 flyktninger som forlot 36 landsbyer i områdene rundt Ramla og Lydda, avmerket i dag på israelske kart som Lod, på den andre siden av Den grønne linja under *Nakba* i 1948, en halv dagsmarsj på veien til Tel Aviv. I dag rommer den over 17.000 palestinere.
De blir nektet av okkupasjonsmakten å bygge ut husene sine, nøye overvåket av UNRWA. Det gjør leirene på Vestbredden til sosiale bomber, potensielle arnesteder for den neste intifadaen og oppgjør med den palestinske politiske ledelsen.
Jalazoun har sine *shabab*, martyrer. For øyeblikket sitter den inne åtti fanger i israelske fengsler. Rundt hundre ble løslatt i fjor, 35 barn i løpet av en natt. mange av dem blir forsøkt presset til å samarbeide med den israelske hæren, ifølge Adarbeh som har grep om statistikken i leiren.

Samstemt ledelse

På 90-tallet ble den omtalt som «den grønne leiren» av PLO-lederen Yassir Arafat. *Camp Ashdar*. Om det nå var naturmessige eller politiske årsaker, så er det i dag umulig å høre politiske forskjeller når Klassekampen møter leirens ledelse i forsamlingslokalet. Det gjør det unødvendig med partiskilt rundt bordet.

Flyktningmarsjene mot Israels grensa fra Sør-Libanon og på Golanhøydene på Nakba-dagen og *Nasra*, dagen for okkupasjonen av Vestbredden, Øst-Jerusalem og Gaza. Palestinske flyktninger forsøker å finne takten fra de arabiske opprørene. Mange av dem er urolige av avsløringene i «The Palestine Papers», nær 1600 interndokumenter og notater fra forhandlingene fra 1999 til 2010, som al-Jazeera offentliggjorde i slutten av januar. Det står om flyktningenes folkerett til å vende hjem.

Returnees

– Vi kaller dem ikke lenger flyktninger, men *returnees*, sier en representant for den nye ungdomsbevegelsen, 15. mars-bevegelsen, til Klassekampen i Ramallah.
– FN-resolusjon 194 slår fast vår rett til retur og til kompensasjon. Vi har verken fått vende tilbake eller fått kompensasjon, sier leirleder Mahmoud Mubarak, nærmest som et *marhaba* (velkommen), og unnskylder med en latter etternavnet.
– Retten til retur er individuell. Vi tror ikke på noen løsning før dette blir løst. USA og EU forsøker å selge retten gjennom kompensasjon, og Israel krever å bli anerkjent som «jødisk stat» for å ta fra oss retten og hindre palestinere i Israel å bli.
– Delingsplanen i FN-resolusjon 181 garanterer jøder og arabere rettigheter i begge stater, men statsminister Binyamin Netanyahu vil endret dette, skyter Adarbeh inn.

På Fatahs internasjonale kontor i Ramallah trekker Faraj Zayoud, partiets internasjonale koordinator, med en nylig visitt i Norge bak seg, fram salige president Harry S. Truman. I utkastet til dåpsattesten til staten Israel strøk han over referansene til «den jødiske staten».
– I alle kriger flykter mennesker er med tanke på å bli repatrierte. Vi blir nektet vår internasjonale rett. Israel anerkjent i FN [11. mai 1949] på vilkår av retten til retur. FN-mekleren Folke Bernadotte ble drept på grunn av det.

Samtale i salen

Adarbeh: – President George Bush ga statsminister Ariel Sharon en rekke forsikringer i 2004. Nå går president Barack Obama i samme retning
Mubarak: – Obama klarte ikke å presse Israel til å stoppe koloniseringen. Israel har brutt Oslo-avtalen i 18 år. Det er vanskelig å skjønne hvordan det internasjonale samfunnet har kunnet være tause i 63 år når det handler så raskt i andre steder i Midtøsten.
Palestinere har blitt eksperter på folkerett og menneskerettigheter. De ser hva som gjelder for andre, ikke dem. og fester seg ved begrunnelsene.
Ahmed Da'ib kommer etter at møtet er satt og går rett inn i samtalen:
– Én stat er eneste løsning. Ved tostatsløsningen er beste scenario 22 prosent av vårt opprinnelige land. Det er ingen rettferdig løsning. Israel stripper oss fortsatt. Hvorfor skulle de endre se? Forhandlingene har vært overgivelsestaktikk fra deres side. De drepte Yassir Arafat, de drepte til og med sin egen statsminister Yitzhak Rabin. Vi trenger en ny ledelse som kan se ting annerledes. Vi har ingen partnere for fred i Israel. Internasjonalt press er det eneste som kan få Israel til å snu. Men vi ser ikke noen til det. Om Israel ble presset som andre, ville det underlegge seg folkeretten
Som mange andre palestinerne for tida, viser han til Sør-Afrika og er opprørt over USA-kongressens over tretti stående ovasjoner for Netanyahu.

Popular Committe i Jalazoun Camp

Intet glemt

Mubarak: – Det internasjonale samfunnet leder folk ut i ekstremisme.
Mohammed Ahran henger seg på: – Våre barn lærer at soldater og bosettere skyter på dem – og at de går fri.
Adarbeh: – De trodde at de unge skulle glemme når de gamle døde. Men alt kommer tilbake i nye former. Det er nå seks millioner flyktninger. Problemet blir bare større. «Den arabiske våren» har tent håpet. Tidligere hadde vi *fedayin* [PLOs gerilja], nå har vi massene.

Det gir i det minste mental styrke. Ingen trodde at diktaturene ville bli styrtet. Vi håper det skal bli positivt for oss. Om USA tar vekk handa fra Kairo-avtalen, kan den lykkes.
Mubarak: – Diktaturene i Midtøsten ble presset på oss av USA og Vesten. Maktbalansen kan nå endre seg. Det er nå viktig med en omforent dagsorden for palestinsk stat. Intet annet. Ingen vil støtte oss i FN om vi er splittet.

Stå samlet

Ahran: – De arabiske regimene så på Palestina som «sitt», og de ble satt på sidelinja. Israel hadde ikke angrepet Gaza om vi var samlet. Ingen anklager Israel for å ha partier fra Shas og Yisrael Beiteinu til Arbeiderpartiet og Meretz. men vi blir straffet for å ha Hamas. Hvorfor? Her i Jalazoun er det familier hvor noen er Hamas, andre ikke. Hvorfor skal vi ekskludere dem? Det er ingen grunn for Hamas å anerkjenne Israel når PLO gjør det.
Mubarak: – Vi har rett til å gjøre motstand. Bush sa det samme 11. september.
Da'ib: – «Den arabiske våren» gir oss håp, og solidariteten styrker oss. Fraksjonene er redde for å bli feid til side av massebevegelsen, akkurat som i Egypt og Tunisia.
Mubarak: – Palestina er ingen lokal krise, men en regional, internasjonal krise. Vi hater ikke israelere eller jøder, vi har venner som er jøder og kristne. dette er ingen religiøs eller kulturell krig. Vi vil ikke tilbake til middelalderen. Terrorister bruker Palestina som påskudd.
Adarbeh: – Abu Mazen er selv flyktning. Det er et personlig spørsmål. Om han forhandler vekk retten til retur, vil han få svidde seg.

Ny intifada
Den første intifadaen sprang ut av flyktningleirene. Kommer det en ny?
– Ja, om det ikke kommer en politisk løsning. Men intet skjer før slutten av september, sier Mubarak med tanke på FN.
– Desperasjonen er alvorlig. Det kan eksplodere på alle sett og vis. Det smeller fordi situasjonen i leirene blir verre. Folk er sinte, sier Adarbeh igjen med henvisning til sin egen undersøkelse i Jalazoun.
Ledelsen er bekymret over at UNRWA har dratt betydelig ned på støtten, og det er mer trekk i vente.
– Den eneste støtten vi får er gjennom UNRWA, og den svinner raskt. Tidligere var helse og utdanning røde linjer, nå er det kutt og røde tall, og vi må nå betale for sjukehusbehandling. Legen på klinikken behandler 600 om dagen, sier Mubarak og illustrerer hvor kjapt det går med pasientene.
– Intifadaene startet i leirene, så ble de folkelige, deretter militariserte. Nå vil det komme et opprør som den arabiske våren» har gitt ammunisjon til. Intifadaen vil bli annerledes enn de forrige, og den vil slå over i andre land.
– Abu Mazen vil finne en unnskyldning for ikke å gå til FN. Intifadaen vil rette seg mot Israel *og* PA, mener Da'ib.
– Jeg tror de bakker ut fordi det er avhengig av Vestens penger. Om PA blir stående alene, trekker de seg; om de før støtet fra Europa, går de til FN, tror Mubarak.
– Det er bare en liten elite som tjener på pengestøtten fra Vesten, skyter Daib inn.

UNRWA
Igjen slår samtalen inn på UNRWA mens arbeidsløse menn fordeler kortene til en ny runde på utekafeen på den lille «rådhusplassen» hvor symboltunge nasjonalregalier krever sin del av det offentlige rommet.
– UNRWA har ikke lov å anlegge en politikk som er i strid med FN. UNRWA driver politisk spill som går mot retten til retur. Derfor blir UNRWAs budsjett kuttet. Mange prøver å true PLO til å gi opp flyktningenes rettigheter som står nedfelt i PLOs charter, sier Adarbeh.

30. juni

Gryende ung motstand
Sivil motstand: Den folkelige motstanden har hatt dårlige kår, men slukket aldri. Klassekampen har møtt den nye ungdomsbevegelsen som har fått nok av okkupasjon og sin politiske ledelse.

Det skjedde noe i 2000. I og rundt Jenin i nordenden av Vestbredden. Den israelske okkupasjonsmakten setter i gang en massiv ødeleggelse av jordbruksland og infrastruktur.
- Bøndene betegnet det som den tredje *Nakba*. De skjønte at dette var noen annet enn en ny bosetting.
Separasjonsmuren er et stort kolonialt prosjekt for å endre geostrukturen, sier lederen for Stop the Wall, Jamal Juma'ah, i den nye kontorbygningen i al-Bireh, tvillingbyen til Ramallah.

Vestbredden partert
Siden har Stop the Wall-kampanjen kartlagt og telt ødeleggelsene: oliventrær, fruktlunder, brønner, drivhus, vannledninger. De inviterte utlendinger til å komme og se hvordan muren brøytet seg vei på innsiden av Den grønne linja, grensene fra før juni 1967.
Nå 810 kilometer som deler Vestbredden i tre områder med 22 enklaver og med 33 veisperringer spredd utover flaten på 6000 km², litt mindre enn Østfolk og Vestfold. Landsbyer har fått mur og veier inn til de israelske koloniene på tre sider. I alt 1400 kilometer kolonivei.
Jumaah peker på Jordan-dalen, vel 30 prosent av Vestbredden som blir skilt ut og står under full israelsk kontroll. Her blir det plantet en million daddelpalmer. Planen er å plante fem millioner. Vann og elektrisitet blir tappet fra Jordan-elva.
- Dette er storstilt satsning med tanke på verdensmarkedet, sier Jumaah til dem som trodde at Israels kolonialprosjekt var over.

Omringet
Politikken lar seg avtegne topografisk: Israel sitter med kysten langs Middelhavet og Jordan-dalen. Palestinerne er forvist til knausene på høydedraget i mellom, med bosettinger på alle kanter.
- Det Israel legger til rette for, er ingen stat, men et fengsel. De kan gjennomføre unntakstilstand over hele Vestbredden på to timer, sier Jumaah.
Det hele er et renkespill.
- Siden byggingen i bosettingene angivelig ble fryst, har det blitt bygd eller planlagt 13.000 nye boliger, og det som skjer i Jerusalem, viser hvordan Israel planlegger den jødiske staten.

Handa på Jerusalem

Jumaah viser hvordan Israel legger handa på Øst-Jerusalem ved å strekke ut fem fingre og «tegner» hvordan muren går inn og ut av Øst-Jerusalem, fra kolonien Gush Etzion ved Betlehem over Abu Dis, så ut igjen mot kolonien Maale Adumim i retning Jeriko, deretter Shufat og så Atarot ved sjekkpunktet Qalandia rett sør for Ramallah i retning kolonien Givat Ze'ev.
181 kilometer med mur som har innlemmet 190.000 bosettere i Jerusalem.
Stop the Wall har ti lokale avdelinger, med internasjonale avleggere. Ledelsen sitter i al-Bireh. Stop the Wall er den naturlige introduksjonen til den nye folkelige motstanden som har sprunget med «den arabiske våren».

Folkelig motstand

Stop the Wall favner den sivile motstanden som aldri har latt seg kue etter at den andre intifadaen ble stedt til hvile. Stop the Wall er med i alle aksjonene.
- Vi har styrket den folkelige motstanden på bakken, mener Jumaah.
- Vi har resolusjoner, folkeretten og konvensjoner fra FN og Haag på vår side. Dette skulle vært kamparenaen for selvstyremyndighetene, ikke ørkesløse forhandlinger. Vi må slåss for rettighetene, deretter kan vi bestemme hva vi ønsker. Det innebærer å konfrontere okkupasjonen, sier Jumaah og viser til Sør-Afrika og BDS, den internasjonale Boikott, deinvesteringer og sanksjonskampanjen.

Under angrep

Den folkelige motstanden er under angrep. Den har hele tida vært forstyrrende for avtalene mellom selvstyremyndighetene (PA) og okkupasjonsmakten. Og ikke minst den vestlige bistanden. Landsbyen Beilin ble symbol for kampen mot muren.
BSD-kampanjen var den andre fronten. Det norske Pensjonsfondet gikk ut av den militær-industrielle giganten El Bit. Veolia blir presset i flere land for sitt engasjement i Jerusalem Light Train.
- Det folkelige motstanden er under angrep. Kontoret her er raidet fire ganger siden februar i fjor. Den israelske hæren knuste alle datamaskiner, ribbet alt og tok med seg arkivet, sier Jumaah.
- Men selv når de angriper, hjelper de oss. Det har gitt oss troverdighet blant palestinerne, oppmerksomhet og internasjonale besøk. Når vi blir angrepet, betyr det at vi er effektive. Det har gjort at vi har innkalt andre i den sivile motstanden til møter for å organisere aktivister. Partiene viser interesse: PFLP, DFLP, PPP. De blir med i aksjonene.

Ungdommen fra gata

- Vi hjalp dem med starten, sier Jumaah om den uavhengige ungdomsbevegelsen.
- Da «den arabiske våren» begynte, var vi rede. Nå bringer vi ungdomsbevegelsen og den folkelige motstanden på bakken sammen.
Klassekampen møter fire representanter fra den nye uavhengige ungdomsbevegelsen (IYM) eller 15. mars-bevegelsen etter datoen de marsjerte gjennom det politiske senteret Ramallah, i andre byer på Vestbredden og i Gaza, med krav om at Fatah og Hamas og de øvrige fraksjonene la uenighetene til side og fikk samlet seg om en felles regjering som kan konfrontere okkupasjonen.
- De er framtiden, sier Jumaah, med et eget nikk bort mot tre unge kvinner, en gift med barn, de to andre studenter.

Tid for handling

De har ikke snakket med pressen før. Etter kort rådslagning bestemmer de seg for ikke å stille med navn og bilde. Vi lar dem snakke i munnen på hverandre; det er det de gjør.
- Vi kommer fra mange områder, har ulike politiske syn og kommer fra forskjellige deler av samfunnet. Vi har Palestina til felles, og etter de arabiske ungdomsrevolusjonene, ville vi endre situasjonen med splittelsen mellom Fatah og Hamas. Etter Oslo-avtalen og under forhandlingene har ikke den palestinske ungdommen kunnet gjøre noe selv om de var i fremste rekke under intifadaene. Det har vært deprimerende tider, sier de.
- Vi har vurdert situasjonen for å finne ut hva vi kan gjøre for en bedre framtid. Det førte til demonstrasjonene for å stanse splittelsen mellom gruppene som har vært så negativ for oss. Vi krever at de står sammen for å stå opp mot sionismen.
- Vi vet vi var en viktig årsak til at de dro til Kairo og undertegnet avtalen. Det er ett skritt på veien, men den er lang.

Intifada-ungdommen

De kjenner unge som har forlatt Palestina etter den første og andre intifadaen, skuffet, desillusjonerte. De kjenner folk som vurderer det.
- De føler at de ikke kan gjøre noe. Vi må gjenopplive samfunnet, få det til å tro på oss, se et håp i oss gjennom at vi blir en aktiv bevegelse. Vi har mistet troen på partiene og det internasjonale samfunnet. Det har blitt verre. Vi må gjenoppvekke kampen mot okkupasjonen.

Jumaah og de fire fra IYM deler erfaringer. De ser rundt seg i Ramallah, «Guds fjell», et Klondyke på fjellknausene, den gamle sommerresidensen for folk fra Golfen og Jordan på 900-1000 meters svalende høyde som har vokst fra vel 50.000 til 250.000-300.000 innbyggere. De ser hvordan vestlige penger blir pumpet inn i statsbyggingsprosjektet til statsminister Salam Fayyad, nærmest som avlat for forhandlingene.

Kjøper opp motstand

Hensikten er å binde opp den palestinske motstanden. Pengene flyter til ikke-statlige organisasjoner som kobler seg på de gamle masseorganisasjonene som blir tappet for sin politiske rolle. I stedet blir de fanget opp i vestligfinansierte prosjekt.
Samarbeidsavtalen mellom Palestinian General Federation og Trade Unions (PGFTU) og israelske Histadrut startet etter Oslo-avtalen. PGFTU er innforstått med ikke å drive arbeid blant de palestinske arbeiderne i koloniene. Organisasjonene ble del av Oslo-prosessen – og av oppkjøpet.
- Kairo-avtalen er ikke nok. Vi arbeider sammen for etablere en ny vei å arbeide politiske på på bakken. La de fortsette med Kairo-avtalen, det er partienes begrensning, vi vil gå lenger, sier ungdomsrepresentantene.

Gjenreise PLO

Valg til det palestinske nasjonalrådet (PNC) er viktigere enn til den lovgivende forsamlingen.
- PLO må være representativt, men er det ikke i dag. Vi må forenes, ikke bare Vestbredden og Gaza. Flyktningenes rett til retur er det viktigste spørsmålet i Palestina-saken. Vi vil ha enhet i gatene, fordi verken Fatah eller Hamas representerer oss lenger. Vi må sette stopp for okkupasjonen. Om Fatah og Hamas ikke jobber for enhet, trenger vi dem ikke. Vi trenger nytt program som kommer fra folket.
– FN har ikke gjort noe for oss. De bygger store bygg i Ramallah, kjører rundt i sine biler og ser ingen ting av det Israel gjør. Nå er det på tida at folk får snakke og si sin mening fra innsiden. Den arabiske revolusjonen har gitt oss motet tilbake.

Styrtrike på erfaringer

Alt rundt å gå til FN i september for å få anerkjent den palestinske staten virker noe uklart. Det må skje noe mer, klar tale fra lederne. Men USAs kontroll, har de få forhåpninger.
- Vi vil ikke igjen miste tilliten til det internasjonale samfunnet. Det er med det uformelle internasjonale samfunnet vil kan gjøre noe med okkupasjonen.
Deres mål er å sette Palestina på kartet som progressivt land med utdannet befolkning.
- Vi har vært svekket så altfor lenge. «Du kan bare klø deg med egne negler,» som det heter i et arabisk ordtak. Når det israelske hæren har begynt å trene for den tredje intifadaen, gjør det oss sterkere. Vi er tålmodige. Vi vil nå det nivået der alle vet sin rolle.
- Ethvert palestinsk hjem har sine martyrer og fanger. Vi trenger ikke mer erfaring, alle hus er fylt av erfaring, men tillit til at noen kan gjenreise kampen mot okkupasjonen. Og det må skje i den palestinske gata fordi vi ikke stoler på ledelsen. Vi er lei feiringen av *Nakba* eller «Fangenes dag» med taler slik vi viste med våre demonstrasjoner – og når den israelske hæren mobiliserer som om det skulle være krig da vi demonstrerte i Qalanadia, gjør det oss sterkere, sier de unge.

2. juli

Varsku Øst-Jerusalem

Etnisk renskning: – Situasjonen i Jerusalem er verre enn under den første intifadaen. Jeg frykter at Sheikh Jarrah har gått tapt i løpet av fem år.

Najwa Audeh i Popular National Conference for Jerusalem (PNCJ) og hennes sjef, Othman Abdallah Abu Gharbieh, deler uroen for hva som skjer i Øst-Jerusalem. De er begge fra Jerusalem, hun fra en slekt som har bodd i Silwan i generasjoner og som nå står i fare for å bli kastet ut fra boligkvarteret Bustan. Bymyndighetene har fått rettens kjennelse til å knuse 88 hus med vel 1500 palestinere for å rydde Wadi Helweh, «den søte elva», for det som en gang angivelig var hagen til kong David som styrte Israel fra 1003 til 970 før Kristus.

Straffefrihet

– Dette er *my father's, father's, father's, father's house*, repeterer Musa Audeh, Najwas fetter, seg tilbake til deres tippoldefar. Mens hun sitter i PNCJ i Ramallah, er han med i beboerkomiteen i Bustan som leder motstanden mot fordrivelsen.

Musa Audeh forteller om situasjonen i Bustan. Israelerne tar hus for hus. I den store blokka (midt på bildet), midt i palestinsk boområde, henger israelske flagg ut av vinduene.

– Hele familien har bodd her, alltid, stotrer han energisk.
Han har to sønner i fengsel, for ti og atten måneder, for å ha kastet stein mot bosetterne fra kolonien Ma'ale HaZeitim som trenger seg på området. En bosetter som drepte en palestiner ved moskeen i Bustan, tilbrakte to timer i fengsel. Israel innpoder en mentalitet av straffefrihet som gjør de jødiske okkupantene i byen svært aggressive. Silwan som har vel 45.000 innbyggere, er et utrygt sted som selv drosjesjåførene unngår.
– Folk må få komme til al-Aqsa-moskeen, Klagemuren og alle kirkene i Jerusalem. Men mitt hjem er mitt hjem. Nå vil de lage en hage for turister på vårt sted.
Musa ble nylig arrestert i ti dager og ble bedt om å dra til Jeriko. Han kom seg tilbake til Silwan før israelske myndigheter fikk tatt fra ham papirene på at han har opphold i Jerusalem.

Bevare identiteten

PNCJ representerer alle organer i Jerusalem og fungerer som direktorat for ministeren for Jerusalem i de palestinske selvstyremyndighetene (PA).
– Vår viktigste funksjon er å bevare den palestinske identiteten i Jerusalem og gjøre det mulig for folk å bli i Jerusalem. Israel bruker alle metoder for å skyve oss ut: Sikkerhetsstyrker og hæren, nye reguleringer, innskrenkninger av økonomien, sier Abu Gharbieh.
Det er svært vanskelig å finne ledige tomter, det er mange «grønne områder» det ikke er lov å bygge på. Prisene er skyhøye, og ingen får lov å bygge uten lisens. Den er ofte dyrere enn det det koster å bygge. Søknadene kan ta fem år for palestinere – og de ender som oftest i avslag.

Blir fortrengt

Palestinere får ikke lov å utvide uten tillatelse. Også her ender søknadene i de fleste tilfeller med *Io*, nei. Det er lov å rive gamle hus, men ikke å renovere. Det er ikke engang lov å ta inn byggematerialer fra Vestbredden, forteller Abu Gharbieh.
– Et stort problem er utdanningen. Vi har ikke lov å leie nye skoler. Lærere fra Vestbredden har ikke tillatelse til å undervise i Jerusalem. De får ikke arbeidstillatelse.
Israelske myndigheter vil kontrollere pensum ved skolene. Den palestinske historien blir utslettet. det er ikke mange årene siden daværende utenriksminister Tzipi Livni ville forby bruken av ordet *Nakba* (Katastrofen) for å beskrive terrorfordrivingen av over 700.000 palestinere i 1948.
Det er dyrt å bo i Jerusalem. Det er dyrt å leie. Butikker stenger fordi de ikke klarer skattetrykket.
– Folk blir nektet å komme inn til Jerusalem for handle. Israelske supermarkeder gir rabatt til palestinere for å få dem til ikke å handle i palestinske butikker.
Turismen i Jerusalem er vital. Tidligere var de 49 palestinske hotellene nesten alltid fulle. Nå er mange stengt. Nye israelske hoteller blir reist på palestinsk land. Palestinere får ikke lisens til å drive reisebyråer, jobbe som guider.
– Våre hellige steder blir «gjemt» bort, sier Abu Gharbieh, som sitter i PLOs sentralråd og kom på niendeplass av atten ved valget til Fatahs sentralkomité under valget på den sjette kongressen i august 2009.
Når han selv blir utsatt for trakasseringer, kan han levende forestille seg hvordan det er for andre som ikke er politiske representanter.

Bekymret guvernør

Guvernøren av Jerusalem, Adnan al-Husseini, frykter for folk og økonomien.
– Budsjettet vi rår over her i Jerusalem er begrenset, sier Husseini til Klassekampen.
– Vi klarer ikke å hjelpe folk som blir presset ut av okkupasjonen. De blir deporterte. 150.000 bor allerede utenfor Jerusalem av økonomiske årsaker. De har ikke råd til å bo i byen. De klamrer seg til husene sine, ellers mister de identitetskortet og retten til å bo i Jerusalem, sier Husseini som kommer fra en av Jerusalems mest kjente palestinske familier, i slekt med både Faisal al-Husseini som ble ansett som Yasser Arafats «kronprins», og stormuftien av Jerusalem, *Haj* Mohammad Amin al-Husseini, som i dag blir mest omtalt for sitt samrøre med Nazi-Tyskland.
10.000 barn i Jerusalem har ikke identitetspapirer fordi foreldrene er tvunget ut av byen.

Sheikh Jarrah

Ingen steder er okkupasjonen tettere enn i Sheikh Jarrah, det palestinske nabolaget på veien til Mount Scopus, «Utkikksfjellet» som var leirplass for romerske legionærer under flere beleiringer av Jerusalem og jødisk enklave under FNs beskyttelse fra 1948 fram til Seksdagerskrigen i 1967. Sheikh Jarrah er helt sentral i omringingen av Gamlebyen og Øst-Jerusalem for å presse palestinerne ut.
Nabolaget har fått navn etter sjeik Husam al-Din al-Jarrahis grav fra 1201. Han var livlegen til Jerusalems frigjører Saladin, og *Jarrah* betyr militærlege på arabisk. Her ligger også graven til Shimon HaTzadik som ifølge babylonsk Talmud overtalte Aleksander den store til ikke å ødelegge det andre templet.
Okkupasjonen av Sheikh Jarrah er systematisk. den blir finansiert fra USA og skjer gjennom «den hellige treenigheten»: Bymyndighetene, jødiske bosettere og politiet og hæren.
Det mest kjente landemerket er Shepherd Hotel som stormufti Husseini fikk bygd. Det ble kjøpt opp av milliardæren Irving Moskowitz i 1985 etter at Israel hadde konfiskert eiendommen som inntil Seksdagerskrigen var i jordanske myndigheters hender. Etter mye om og men ble hotellet revet 9. januar 2011.

I al-Qurds' hage

I stedet har jødiske bosettere trengt inn i palestinske hjem i nabolaget. Familien al-Qurd søkte om å utvide huset på eiendommen for å få plass til familieforøkningen. De begynte på tilbygget uten tillatelse. Da avslaget kom, sto politiet – og bosetterne – parat. Idet familien ble kastet ut av tilbygget, rykket okkupantene inn og slo opp sine telt i hagen under full politibeskyttelse.
Bosetterne har okkupert flere av nabohusene. De er små festningsverk, med en skog av overvåkingskameraer som filmer demonstrantene som kommer hver fredag for å protestere mot bosetterne. Om kvelden holder de unge okkupantene fest i al-Qurds's hage, drikker og sprader rundt i bar overkropp for å vekke mest mulig harme.
Qurds-familien tar imot gjester for å fortelle sine historie. Det er kvelden hvor kvinnene snakker, Umm Nabil og Umm Khamil. På vei ut sitter okkupantene i sofaene utenfor huset. En av dem lar seg provosere av å bli tatt bilde av.

– Vi er ikke okkupanter. Dette er vårt land. Gud ga oss det for 3000 år siden. Det er mitt hus. Dere kastet oss ut av Europa, de tok våre hus, spytter han ut med slepen New York-aksent.
– Se å kom dere ut av vårt land. Om det ikke var for overvåkingskameraene og politiet, ville jeg ha skutt dere, truer han.

Ikke uten Jerusalem

– Fins det en underliggende holdning blant vestlige land som snakker om palestinsk stat at de egentlig ikke mener Jerusalem?
– Det internasjonale samfunnet bekrefter at Palestina er under okkupasjon, inkludert Jerusalem. Jerusalem må gis tilbake til Palestina. Men det er forskjell på hva som kommer til uttrykk, og praksis. Noen har anerkjent Palestina med Jerusalem som hovedstad; andre har anerkjent Palestina med grensene åpne. Og selv USA har ikke flyttet ambassaden fra Tel Aviv til Jerusalem.
– Fordrivingen av palestinerne skjøt fart etter Camp David-forhandlingene mellom Yasser Arafat og statsminister Ehud Barak fordi USAs president Bill Clinton snakket om at alle steder med palestinsk flertall, måtte bli del av Palestina.
– For hver dag endrer bildet seg. Jeg frykter at Sheikh Jarrah har gått tapt i løpet av fem år. Israel haler ut tida, og talen til president Barack Obama viser at han vil utsette anerkjennelsen av Palestina fordi USA vil utsettelse spørsmålet om Jerusalem og flyktningene. Det er i praksis å gi Jerusalem til Israel.
– Men for oss er det umulig med en løsning uten Jerusalem, understreker Abu Gharbieh.

6. juli

Samaritanernes forbannelse

Klasser: Vesten har pumpet inn penger i statsminister Salam Fayyads statsbygging. Klasseskillene har eksplodert.

Det går en jevn strøm med mennesker ut og inn av kontoret til ingeniør Adly Yaish, den populære borgermesteren i Nablus, Stavangers vennskapsby, omtrent midt på den nordlige delen av Vestbredden, angivelig en av verdens eldste sammenhengende by. Korridoren er full med menn og kvinner med papirer i hendene.

Israel lettet på trykket for et drøyt år siden, plukket ned noen veisperringer på veien til Ramallah og overlot sikkerheten i byen til selvstyremyndighetene (PA) fra seks om morgenen til midnatt. Om natten eier den israelske okkupasjonshæren byen igjen.

Adly Yaish, borgermester i Nablus, sammen med forfatteren.

Nablus på lavbluss

– Økonomien i Nablus har blitt bedre det siste året.. Men vi er ikke dyr som bare ber om mat. Vi er mennesker. Vi krever frihet og verdighet. De tror at bedre økonomi vil få oss til å glemme. Men vi glemmer ikke, sier Yaish til Klassekampen.
Han ble valgt inn på lista «Nablus for alle» som hadde støtte fra Hamas og fikk 73,6 prosent av stemmene ved valget i januar 2006. Det gjør ham svært forsiktig med politiske uttalelser. Han vil helst ikke snakke om Kairo-avtalen mellom Fatah og Hamas, forberedelsene med å gå til FN i slutten av september for å få Palestinas anerkjent eller utsiktene til en tredje intifada.
Han blir ansett som dyktig administrator og bevis på at broene mellom folk fra ulike politiske gruppene, er kortere dess lavere enn kommer. Bystyret jobber lett med Fatah i byen.

Høy og lav

- Enheten mellom Fatah og Hamas, *al-hamdulileh* (gudskjelov), er bra, også for Israel. Men de presser på ved å bygge ut bosettingene, også her i Nablus, og ved å ødelegge oliventrær og brenne moskeer.
Rett utenfor byen ligger flyktningleiren Balatah med 20.000 mennesker stuet sammen på én kvadratmeter. På fjellet over byen troner palasset til Munib Masri, Palestinas rikeste mann som har vært omtalt som mulig statsminister for overgangsregjeringen dersom Hamas fortsatt står steilt mot Salam Fayyad, som Yaish gir godt skussmål som «administrator mer enn politiker».
Okkupasjonen klemte mosten ut av økonomien. Flere av de berømte såpekokeriene i Nablus tørket ut, byen forfalt. Grønnsaker råtnet i veisperringene på vei til markedet når den israelske hæren tettet igjen ved Huwwara, en av de tyngste basene på Vestbredden.

«Kontroll» på utlån

- Er det noe vi palestinere har lært, er det tålmodighet og optimisme. Og vi er det, *al-hamdulileh*. Urettferdigheten kan ikke vare evig, sier Yaish som selv tilbrakte femten måneder i fengsel uten noen form for tiltale, samt seks måneder i «administrativ internering» på grunn av hemmelig informasjon.
- Israelske soldater kommer fortsatt inn i Nablus og arresterer folk og ødelegger. Men de kommer i det minst ikke lenger inn med stridsvogner og bulldosere. De ødelegger heller ikke infrastrukturen.

Yaish legger vekt på omgivelsene. Det er åpnet fem parker for barn, det blir plantet trær. Det er ikke bare for å gjøre byen som ligger praktfullt til i en slukt mellom fjellene, grønnere, men for å plante håp, sier ingeniøren.
Byen har huset ulike folkegrupper i hundrevis av år: muslimer, jøder, samaritanere.
Mange kjenner liknelsen om den barmhjertige samaritaneren som handler om medmenneskelighet. Liknelsen har en ekstra snert i hjemtraktene. Samaritanerne holder seg for seg selv, de omgås ikke andre. I dag fins det to lokalsamfunn igjen. I Nablus og utenfor Tel Aviv.

Okkupasjonens veier

Vakttårnene langs veien mellom Nablus og Ramallah har ikke mindre enn sju-åtte israelske flagg. De flagger hvem som sitter med kontrollen. Det er vanskelig å forestille seg barmhjertige samaritanere langs veien. Religiøse hengekrøllejøder henger på bussholdeplassene for å bli plukket opp av egne busser eller av biler med gule israelske skilt, gjerne flagg festet til sidevinduet. De er under full beskyttelse av hæren og politi som hesjer med palestinerne på veisperringene. Hvilke holdninger får de innpodet de unge jødiske skoleungdommene? Herrefolkmentalitet?
For palestinerne blir selv maten politisert. *Hommus*, hva koster den? Hvordan skaffe råvarene? Det koker ned til okkupasjonen som er én faktor til de økte klasseskillene. Den andre er politikken til selvstyremyndighetene (PA) og den vestlige finansieringen.

Helsearbeidkomiteene

Dr. Ibrahim K. Lada'a tar imot på kontoret til Health Work Committees (HWC) i Ramallah. Generaldirektøren og kollegaene sitter på nåler. De må ned til Beit Zahour for å diskutere ubehagelige oppsigelser og økte arbeidsbyrder for personalet. Tidligere tok turen tjue minutter; nå halvannen time med veien om Jeriko på grunn av veisperringene.
HWCs budsjetter skrumper inn. HWC går med underskudd. PA slår handa av dem, trolig fordi HWC representerer grasrotorganisering som ligger utenfor PAs politiske kontroll, og bli ledet av folk til venstre.
HWCs mødreklinikk i Tubas måtte stenge fordi PA i stedet ville bygge en tyrkiskfinansiert klinikk i byen.

Oppkjøpet

Alt skal gå gjennom PA, og Palestina-konflikten har blitt butikk for mange, mener Lada'a og viser til nettverket mer med enn 130 ikke-statlige organisasjoner som er knyttet til de palestinske institusjonene, som han kaller *Pingos*.
- Institusjonene blir avhengige av PA som går vekk fra det nasjonale spørsmålet og hjelper Israel med å administrere okkupasjonen. Samtidig har bankene kontroll med regjeringen, akkurat som i Hellas. Å snakke om fellesselskap er det reine nonsens. Det fins ikke like rettigheter i prosjektene. De tjener i stedet enkeltpersoner.

I Ramallah er sønnen til president Mahmoud Abbas snakkis på byen.
- Det handler om innholdet, ikke navnet på staten. Israel har full støtte fra USA og dets vestlige allierte til å gjennomføre sine planer. Se hva som skjer i Jerusalem og snart kommer den offisielle erklæringen om Jordandalen. For Israel og Vesten har forhandlingene blitt viktige i seg selv, sier Shawan Jabarin, leder for menneskerettsorganisasjonen al-Haq, og knytter det til det økonomiske prosjektet bak Fayyad.

Pengene snakker

- Men «den arabiske våren» vil være til vår favør på lengre sikt. Vi er ikke i tvil hva det arabiske folket vil. Det vil bringe Palestina-spørsmålet tilbake til der det hører hjemme, som sentrum i den regionale konflikten. Det er ikke mulig å bygge en stat under okkupasjon, og Israel beveger seg mot fascisme.

53 prosent av Vestbredden har gjeld til bankene. Ramallah har byggeboom, men bare i nabolaget må 800 selge fordi de ikke kan betjene lånene sine. Tomteprisene ligger på nivå med europeiske storbyer. Det israelske forsvarsdepartementet dekker halvparten av bankenes lån til palestinere, forteller Jabarin.
- Hele samfunnet er fanget. Middelklassen har blitt fattige som i Argentina og Egypt. Dette er et klassespørsmål. Pengene snakker.

Ikke råd til helse

Det gjør også sosialøkonomiske statistikker. HWC driver 16 klinikker på Vestbredden som dekker opp mot 40 prosent av helsekostnadene om i utgangspunktet er lavere. HWC tar seg av en halv million pasienter i året.
- Situasjonen i helsesektoren har ikke bedret seg. I stedet blir den privatisert. I Hebron er det nå privat sjukehus. Apotekene forteller oss at folk ber om å få halvparten av antibiotikaen eller andre medisiner fordi de ikke har råd til hele resepten, forteller Lada'a.
Krisen i helsevesenet har utløst streiker og fått 750 til å si opp sine stillinger.
- Levekostnadene stiger over det hele. Folk blir inn til Ramallah fra nord og sør, men også her fins det familier uten mat.
- Vi er blitt avhengige av bistand. Den ødelegger oss. Her vokser det opp organisasjoner som sopp. Men hvilke klasser tjener de?

Kolonialisme og apartheid

Fayyad og hans regjering, giverlandene som blir ledet av Norge, og Israels statsminister Binyamin Netanyahu jobber ut fra samme antakelse: Bare økonomien blir bedre, blir folk mer medgjørlige, dess lettere blir det å runde av palestinernes nasjonale rettigheter og krav.
De møter seg selv i sprinklene på «terminalen» i Qalandia som kontrollen mellom Ramallah og Jerusalem blir betegnet som. Unge israelske soldater leder palestinerne daglig gjennom sprinkelrennene som på et australsk saueklipperi. De styrer folk med enkle tastetrykk. Klikk. Grinda slår igjen, det røde lyset kommer på.
De avgjør hvor mange ganger en far må gå gjennom sjekken mens barna hans ser på, de styrer graden av fornedrelse. Hva gjør det med folk, på hver sin side av sprinklene?
- Okkupasjonen er kolonialisme og apartheid. Det fins i dag intet rom for en tostatsløsning, mener Jabarin i al-Haq.

Palestinakomiteens Faglige Utvalg, august 2011